iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii
**********MIXED ADC 606
S178 P8 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 09/02/99

DRAUGAS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
September 3,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS –FRIDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 3, 1999

90-IEJI METAI

Nr.172
Kaina 50 c.

Lenkijos lietuvių rūpestis — lietuviškos mokyklos

Vilnius, rugsėjo 2 d. (Elta) — Ketvirtadienį Vilniuje susitikę su prezidentu Valdu Adamkumi, Lenkijos Lietuvių bendruomenės vadovai pareiškė esą susirūpinę dėl lietuviškų mokyklų ateities.

Lenkijos Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Irena Gasperavičiūtė po susitikimo žurnalistams teigė, kad jau šiemet lietuviškos mokyklos šiek tiek nukentėjo dėl Lenkijoje atliktos švietimo reformos ir lėšų stygiaus: aštuonmetės mokyklos pertvarkytos į 6 klasių mokyklas, o kai kurios — netgi į pradines.

Gali būti, kad Lenkijos švietimo ministerija ir kitais metais skirs mažiau lėšų švietimui, sakė Lenkijos lietuvių veikėja. Tokiu atveju, nuogąstavo I. Gasperavičiūtė, gali būti, kad Lenkijoje liks tik mokykla Punske.

Susitikimo su prezidentu metu Lenkijos lietuviai pasakojo, kad šiemet Seinuose buvo atidaryta viena lietuviška gimnazijos klasė, kurioje mokosi 17 moksleivių. Po 80 metų pertraukos tai yra pirmoji lietuviška moksleivių klasė. Prezidentas pažadėjo savo paramą Seinuose besimokantiems moksleiviams.

Prezidentui buvo pranešta apie tai, kad Lenkijos lietuviai toliau tariasi su valstybinėmis institucijomis, kad būtų išspręstas Punsko užkardos klausimas. Punsko gyventojų sudaryto fondo lėšomis pastatytame sveikatos punkte sausio viduryje įsikūrė Lenkijos pasieniečiai.

Taip pat pareikšta viltis, kad jau lapkričio mėnesį Seinuose bus atidengtas paminklas Antanui Baranauskui. Šį paminklą užsakę Lenkijos lietuviai pageidauja, kad paminkle dviem kalbomis — lenkų ir lietuvių — būtų parašyta, jog A. Baranauskas buvo Seinų vyskupas ir lietuvių poetas. Tačiau atrodo, kad lenkai kol kas nėra linkę iškalti ir lietuvišką užrašą.

Lenkijos lietuviai pareiškė bendruomenės pageidavimą, kad į ambasadą Varšuvoje būtų paskirta kultūros atašė.

Nuotr.: Lietuvos ministras pirmininkas Rolandas Paksas (kairėje) bei vyriausybės kanclerė Dalia Kutraitė Giedraitienė (antra iš dešinės) susitiko su Kauno arkivyskupu metropolitu Sigitu Tamkevičiumi (pirmas iš dešinės) ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininku, arkivyskupu Audriu Juozu Bačkiu (antras iš kairės). (Elta)

Lietuviškos mokyklos mokiniai mokysis rusiškoje mokykloje

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Iš Vilniaus Simono Daukanto lietuviškosios mokyklos į Mstislavo Dobužinskio rusiškąją mokyklą perkeltieji mokiniai kol kas kuriasi jiems skirtose klasėse.

Naujasis M. Dobužinskio mokyklos direktorius Dionizas Mitkus sakė, kad iš S. Daukanto mokyklos atkeltiems mokiniams skirtos šešios klasės, kuriose jie ketvirtadienį kuriasi. Pamokos šiems mokiniams kol kas nerengiamos.

„Pastaruoju metu mes sulaukiame labai didelio žurnalistų dėmesio, tačiau tai, kas rašoma spaudoje, yra smarkiai perdėta", sakė mokyklos direktorius. Anot D. Mitkaus, jokio dviejų mokyklų mokytojų ir mokinių konflikto nėra. Tačiau televizijos naujienų laidose perkeltųjų mokinių tėvai reiškė didelį nepasitenkinimą, kad naujojoje mokykloje moksleiviai sutikti itin nedraugiškai.

D. Mikus mokyklos direktoriumi buvo paskirtas rugsėjo 1-ąją, prieš tai mokyklos reikalus tvarkė laikinoji direktorė Lilija Šišėja.

Į M. Dobužinskio vidurinę mokyklą, kurioje iš viso tėra 250 rusų kalba besimokančių moksleivių, buvo perkelta 130 S. Daukanto mokyklos moksleivių.

Kaip sakė Vilniaus miesto švietimo skyriaus vedėjas Julius Skestenis, tai nėra mokyklų pertvarka. S. Daukanto mokyklos mokiniai jais ir liks, tačiau jie perkeliami mokytis į kitas patalpas.

Dabar Vilniuje mokyklų, kuriose pagrindinė dėstomoji kalba rusų, yra 29. Kai kurios jų yra mišrios — rusų ir lenkų. Jose per praėjusius mokslo metus mokėsi per 19,000 moksleivių, ir vidutiniškai vienai mokyklai teko apie 660 moksleivių. Pagal projektinį šių mokyklų talpumą, kiekvienoje jų galėtų mokytis apie 1,000 ir daugiau moksleivių.

Vienai lietuviškai Vilniaus mokyklai vidutiniškai tenka apie 1,070 moksleivių.

„Geležinio žmogaus" sveikata neatlaikė

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Garsaus sportininko panevėžiečio Vidmanto Urbono sveikata ketvirtadienio rytą jau buvo kiek geresnė, tačiau gydytojai dar nesiryžta numatyti, kada jis visiškai pasveiks.

Santariškių klinikų generalinis direktorius Antanas Vinkus sakė, kad po nakties poilsio žymiojo sportininko „nuotaika ir objektyvi būklė yra pagerėjusi".

Geležine ištverme garsėjantis 41-erių metų V. Urbonas praėjusį šeštadienį neapskaičiavo savo jėgų, ir po ypač daug valios pareikalavusių tarptautinių varžybų Panevėžyje pateko į ligoninę.

Medikų vertinimu, per didelis fizinis krūvis sukėlė inkstų veiklos bei kitų organizmo funkcijų sutrikimus, ir antradienio naktį jis buvo atvežtas į Panevėžio ligoninę. Sveikatos būklei vis blogėjant, sportininkas trečiadienio pavakare buvo atvežtas į Vilniaus universiteto Santariškių klinikų reanimacijos skyrių.

A. Vinkus nenorėjo spėlioti, ar pasaulio čempionas visiškai pasveiks, nes „medicinoje dažnai nutinka neprognozuojami dalykai".

Praėjusių metų pabaigoje ultratriatlono pasaulio čempiono titulą V. Urbonas iškovojo Meksikoje. Visi tų varžybų nuotoliai prilygo dvidešimčiai įprasto triatlono nuotolių: 76 km plaukte baseine, 3,600 km dviračiu ir 844 km bėgte.

Šią vasarą V. Urbonas tapo ypač populiarus ne tik Panevėžyje, bet ir visoje Lietuvoje, kai per aštuonias dienas Nemunu nuplaukė 460 kilometrų nuo Baltarusijos sienos iki pat upės žiočių.

Dvigubo triatlono pasaulio čempionate šį savaitgalį jis pasijuto blogai paskutiniojoje — 84 kilometrų bėgimo rungtyje, bet sukaupęs valią, nuotolį baigė eidamas.

Vyriausybė ir Bažnyčia kartu spręs iškylančias problemas

Vilnius, rugsėjo 1 d. (Elta) — Pirmadienio vakarą Vilniuje įvykusiame susitikime su ministru pirmininku Rolandu Paksu dalyvavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis bei generalinis sekretorius vyskupas Jonas Boruta, taip pat Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius ir vyriausybės kanclerė Dalia Kutraitė Giedraitienė.

Pokalbyje nagrinėjamas Lietuvos ir Šventojo Sosto bendradarbiavimas švietimo srityje, ginkluotose struktūrose tarnaujančių katalikų sielovada ir Katalikų Bažnyčiai priklausančio turto grąžinimo klausimai.

Kaip ruošiamos tokio bendradarbiavimo sutartys, dabar nagrinėja užsienio reikalų viceministro Gedimino Šerkšnio vadovaujama komisija.

Susitikimo metu iškelta problema, kad Lietuvoje nėra tiksliai apibrėžto vienuolynų statuso. Pagal dabar galiojančius įstatymus, jie prilyginti įmonėms. Dėl to vienuolynams tenka susidurti su įvairiomis biurokratinėmis problemomis.

Taip pat svarstytas ir kultūros vertybių apsaugos bažnyčiose klausimas: parapijos ne visada įstengia jas deramai išlaikyti.

Susitikimo dalyviai pritarė siūlymui šiuos klausimus toliau spręsti bendromis vyriausybės ir Bažnyčios pastangomis.

George Soros sumažins paramą Lietuvai

Vilnius, rugsėjo 1 d. (BNS) — Lietuvai tenkanti amerikiečių labdario George Soros finansinė parama kitais metais bus mažesnė 20-25 proc. nei šiemet, pranešė Atviros Lietuvos fondo (ALF) valdybos pirmininkė Irena Veisaitė.

ALF biudžetas šiemet nesiekė 7 mln. JAV dolerių. Finansavimo sumažinimas, anot I. Veisaitės, ALF veiklai ženkliai neatsilieps. Tačiau ALF teks atsisakyti programos, kuri finansuodavo specialistų keliones į trumpas stažuotes bei konferencijas užsienyje, gali tekti mažinti darbuotojų skaičių, savarankiškai veiklai palikti kai kurias iki šiol įgyvendintas programas.

„Tačiau finansavimo mažinimas nėra dramatiškas, Atviros Lietuvos fondas buvo ir bus", sakė I. Veisaitė.

Neseniai George Soros nusprendė sumažinti finansinę pagalbą toms valstybėms, kurios buvo įtrauktos į Europos Sąjungos kandidačių sąrašą. Panašiam Estijos fondui G. Soros finansavimą 2001 metais sumažino nuo 4 iki 1.5 mln. JAV dolerių. Dėl to estai nusprendė pakeisti fondo struktūrą ir veiklos sritis.

Keturios kunigų seminarijos pradeda mokslo metus

Vilnius, rugpjūčio 31 d. (Elta) — Kartu su kitomis Lietuvos mokymo įstaigomis naujuosius mokslo metus pradeda ir keturios kunigų seminarijos — Kauno, Telšių, Vilkaviškio, Vilniaus.

Kauno kunigų seminarijoje šie mokslo metai bus kiek neįprasti. Kauno arkivyskupas metropolitas, Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete didysis kancleris Sigitas Tamkevičius pasirašė nutarimą, kuriuo leidžiama Kauno kunigų seminarijos klerikams paskaitų klausytis drauge su pasauliečiais. Nuo šių mokslo metų Kauno kunigų seminarijos klerikai paskaitas klausys Vytauto Didžiojo universiteto auditorijose kartu su Katalikų teologijos fakulteto studentais. Tai pirmas kartas Lietuvos Bažnyčios istorijoje, kai kunigų seminarijos patalpose paskaitų nebebus.

Pasak arkivyskupijos spaudos tarnybos, minėtas arkivyskupo nutarimas buvo pasirašytas dėl to, kad Kauno kunigų seminarijoje liko mažai kunigystės siekiančių studentų. Į Vilniaus kunigų seminariją perėjo Panevėžio bei Kaišiadorių vyskupijų klerikai, anksčiau studijavę Kauno seminarijoje. Klerikai iš Vilkaviškio vyskupijos studijas tęs nuo šių mokslo metų pradedančioje veikti atkurtoje Vilkaviškio vyskupijos kunigų seminarijoje.

Ark. S. Tamkevičiaus nutarimas leidimą klerikams klausytis paskaitų su pasauliečiais įteisino bandomajam laikotarpiui — iki 2002-2003 mokslo metų.

Į Kauno kunigų seminariją šią vasarą įstojo 20 jaunuolių. Iš viso seminarijoje mokysis beveik 80 klerikų.

Pirmuosius mokslo metus pradedančios Vilkaviškio vyskupijos Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos patalpos, įrengtos Marijampolėje, Marijonų vienuolyne, bus šventinamos rugsėjo 4 d. Į pirmą kursą priimta 20 jaunuolių. Aukštesniuose kursuose mokysis daugiau kaip 30 iš Kauno kunigų seminarijos „atsiimtų" Vilkaviškio vyskupijos klierikų.

Telšių vyskupijos kunigų seminarijoje šiais mokslo metais studijuos 67 klerikai. Dar 18 jaunuolių, baigusių pagrindinę vidurinę mokyklą, mokysis Mažojoje seminarijoje-licėjuje.

Naujieji mokslo metai Vilniaus arkivyskijos kunigų seminarijoje prasidės rugsėjo 11 dieną.

---

* **Valdininkai nelinkę taikstytis su tuo, kad vyriausybė be jų žinios ir sutikimo mažintų jiems atlyginimus.** Lietuvos valstybės darbuotojų profesinė sąjunga pareiškė, kad vyriausybė pažeidė savo pačios pasirašytą Trišalį susitarimą, kuriame įsipareigojo „teikti šalims informaciją apie rengiamus teisės aktų darbo, socialiniais ir ekonominiais klausimais projektus". Tuo tarpu vyriausybė neįspėjo Valstybės darbuotojų profsąjungos apie rengiamą projektą dėl darbo užmokesčio ir priedų mažinimo bei vienašališkai priėmė sprendimą. Nuo rugsėjo 1 d. įsigaliojo biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų apmokėjimo sąlygų pakeitimai, kurie apribojo valstybės darbuotojų galimybes gauti premijas bei priedus prie atlyginimų. (Elta)

* **Radijo stoties „M-1" žinių tarnyba** ketvirtadienį paskelbė informaciją apie tai, kad Lietuvos ambasada Paryžiuje nevykdo įsipareigojimų bendradarbiauti su Lietuvos verslininkais. Pranešama, kad į šią diplomatinę atstovybę siųsti verslininkų laiškai, kuriuose prašoma informacijos ir pagalbos pradedant verslą Prancūzijoje, keletą mėnesių iš viso nebuvo nagrinėti. Ambasados patarėjas Darius Šilenskis tvirtino, kad taip atsitiko dėl to, jog laiškai į ambasadą buvo atsiųsti per atostogas. Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas nusprendė skirti griežtą papeikimą šiam diplomatui. (BNS)

* **Daugiau kaip 100 pavadinimų enciklopedijų, žinynų,** žodynų, teisinių monografijų ir įstatymų trečiadienį Seimo bibliotekai perdavė Vokietijos Bundestago Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Hans Ulrich Klose. (Elta)

„Open Spirit" karinėse pratybose — garbingas svečias

Klaipėda, rugsėjo 2 d. (Elta) — Stebėti tarptautinių išminavimo pratybų „Open Spirit" ketvirtadienį į Klaipėdą atvyko Vokietijos karinio jūrų laivyno vadas admirolas Hans Lussow.

Karo laivų krantinėje svečias apžiūrėjo karo laivus, po to karinių jūrų pajėgų štabe su vadu komandoru Kęstučiu Macijausku aptarė tolesnio bendradarbiavimo ir pratybų eigos klausimus.

Pasibaigus pokalbiui, admirolas H. Lossow budėtojų laivu „Dzūkas" išplaukė į jūrą stebėti pratybų.

Ketvirtadienis šiose pratybose — žurnalistų diena. Žiniasklaidos atstovai Vokietijos minų medžiotoju „Weilheim" plaukė į pratybų zoną Baltijos jūroje. Žurnalistai stebėjo minų sprogdinimo bei kitus su minų paieška susijusius darbus.

Pratybose dalyvauja daugiau nei 600 kariškių iš 12 valstybių. Jungtinės kariškių pajėgos išžvalgys apie 120 kvadratinių kilometrų užimantį plotą Baltijos jūroje, kur Antrojo pasaulinio karo metais buvo minų.

Be išminavimo darbų, pratybų „Open Spirit" metu siekiama užtikrinti glaudų bendradarbiavimą su Baltijos valstybių jūrų eskadros BALTRON struktūromis, mokytis koordinuoti pratybas, gerinti tarpusavio supratimą vykdant taktines ir priešminines procedūras, daug dėmesio skiriant ryšių kontrolės, jūreivystes bei nardymo operacijoms.

„Litimpeks" bankui bus keliama bankroto byla

Vilnius, rugsėjo 2 d. (Elta) — Ketvirtadienį Lietuvos banko valdyba nutarė kreiptis į Vilniaus apygardos teismą dėl bankroto bylos „Litimpeks" bankui iškėlimo bei atšaukti banko leidimą. Taip pat nutarta pateikti Vilniaus apygardos teismui teikimą skirti „Litimpeks" banko administratorių. Nutarimas atšaukti leidimą įsigalios, kai teismas priims nutartį iškelti „Litimpeks" bankui bankroto bylą.

Tokį sprendimą Lietuvos banko valdyba priėmė atsižvelgdama į tai, kad „Litimpeks" bankas yra nemokus, ir į tai, kad nevykdo banko veiklos riziką ribojančių normatyvų.

Lietuvos banko valdyba pažymėjo, kad atsižvelgiant į tai, jog „Litimpeks" banko valdomas turtas sudaro tik apie 2.2 proc. visos bankinės sistemos turto, banko leidimo atšaukimas ir bankroto bylos iškėlimas šiam bankui neturės didesnės įtakos Lietuvos mokėjimų ir atsiskaitymų sistemos pastovumui bei indėlininkams, kurių indėliai, laikyti šiame banke, buvo apdrausti.

Lietuvos bankui rugpjūčio 17-24 d. patikrinus „Litimpeks" banko finansinę būklę, nustatyta, kad „Litimpeks" banko grynųjų pinigų atsargos 9,994,000 Lt buvo mažesnė už banko įsipareigojimus.

Esant neigiamam kapitalui, „Litimpeks" bankas nevykdo banko veiklos riziką ribojančių veiksmų.

„Litimpeks" veikla sustabdyta nuo rugpjūčio 13 dienos.

„McDonald's" lietuvių nebevaišina vištiena

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Bendrovė „McDonald's Restaurants" pranešė laikinai nutraukusi prekybą vištienos produktais savo restoranuose Lietuvoje po nesėkmingo mėginimo įsivežti salmonelėmis užkrėstų vištienos pusgaminių.

„Rūpindamasi mūsų svečių saugumu, kol išaiškės situacija, 'McDonald's' Lietuvoje priėmė sprendimą laikinai sustabdyti vištienos produktų pardavimą", sakoma ketvirtadienį naujienų agentūrai BNS atsiųstame pranešime. Iš pranešimo neaišku, kada iš tikrųjų nustota pardavinėti vištienos produktus „McDonald's" užkandinėse.

Valstybinės veterinarijos tarnyba lygiai prieš savaitę neleido iš Lenkijos įvežti į Lietuvą maždaug pusantros tonos užšaldytų vištienos griežinėlių „McDonald's" sumuštiniams, nustačius, kad pusgaminis užkrėstas salmonelėmis.

Pasak Lietuvos valstybinės veterinarijos tarnybos direktoriaus Kazimiero Lukausko, tai nustebino specialistus, nes prieš pusgaminius užšaldant, griežinėliai įmonėje dar ir iškepami. Todėl salmoneles turėtų žūti, net jei paukštiena būtų užkrėsta, mano K. Lukauskas. Jo nuomone, pusgaminiai galėjo būti užkrėsti, juos pakuojant arba transportuojant.

Vištienos pusgaminius Lietuvoje veikianti UAB „McDonald's Restaurants" perka iš Lenkijos bendrovės „LO Polska SP". Pusgaminiai įvežami į Lietuvą maždaug kas dvi savaites. Veterinarijos tarnybos žiniomis, Lietuvoje šio greitojo maitinimo tinklo restoranai turi sukaupę maždaug 8 tonų pusgaminių atsargą.

KALENDORIUS

Rugsėjo 3 d.: Šv. Grigalijus Didysis, Bronislova, Bronislovas (Bronius), Grigalius, Mirga, Skirtautas

Rugsėjo 4 d.: Germanė, Girstautas, Ida, Moze, Rimantas, Rozalija (Rožė)

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

BUVUSIŲ „IŠVIETINTŲJŲ" REZULTATAI TAMPA KRAŠTO REKORDAIS

Antrojo Pasaulinio karo baigmės, 1944 metų išvakarėse, daug Lietuvos piliečių, gelbėdamiesi nuo grįžtančių į kraštą sovietų, pasitraukė karo veiksmų sugriauton Vokietijon. Karo pabėgėlių tarpe buvo daug geriausių Lietuvos sportininkų. Naujoje aplinkoje buvo pradėtas varganas stovyklinis gyvenimas. 1945 m., karui pasibaigus, nors visko trūko, ypač maisto, bėglių sukrusta kultūriniams darbams, o kartu ir sportininkai pradėjo sportuoti... Gaivalingai stengėsi sporto komandos, klubai, susikūrė organizacinė veiklos sistema ir prasidėjo varžybos. Pradžioje rungtyniauta tarpusavyje, vėliau, pavieniai individai išdrįso jungtis į kitataučių, ypač vokiečių, gerai organizuojamas platesnio masto, sakysime, kad ir lengvosios atletikos varžybas. Palaipsniui, čia ir išryškėjo mūsų gerieji, kurių pasiektos pasekmės daugeliu atvejų buvo geresnės nei to meto okupuotoje Lietuvoje.

Anksčiau „Draugo", „Sporto apžvalgos" skiltyse rašyta, kad sovietinis režimas krašte buvo nubraukęs Nepriklausomos Lietuvos sportininkų pasiektus rekordus iki 1940-jų. Tas nubrauktas rekordines pasekmes sovietinėje Lietuvoje pradėta pasiekti ar pralenkti tik maždaug 1960 metais. Taigi iš tėvynės pasitraukusių sportininkų pasiekimai buvo ignoruojami ir jie nebuvo traukiami į rekordų statistiką. Dėmesinga suminėti buvę tiek mūsų, vargano gyvenimo tarpsnio iškilieji lengvaatlečiai.

Zenonas Puzinauskas (prieš keletą metų miręs Čikagoje), vienas iškiliausių Nepriklausomos Lietuvos krepšininkų, lengvaatletis. 1937 ir 1939 metais žaidęs Lietuvos krepšinio rinktinėje, laimėjusioje Europos meisterio vardą. 1947 m. Bad Reichenhall, Vokietijoje, vokiečių plataus masto lengvosios atletikos pirmenybėse rutulį nustūmė 14.86 m. Ši pasekmė pralenkė 1940 m. Lumausko Lietuvos rekordą — 14.43 m. Palyginimui kiti du rezultatai: 1940 metais Kaune, Komaras — 13.68 m, o Tautinės olimpiados metu 1938 metais Kaune, J. Beinoris (JAV) — 14.03 m. Tose pačiose varžybose Z. Puzinauskas diską numetė 46.10 m. Kaune, B. Jankūno pasekmė buvo 39.19 m. 1938 m. Kaune, Tautinės olimpiados metu B. Bernotas (JAV) diską nusviedęs buvo 40.56 m. Lietuvos rekordas 42.93m pasiektas Kaune 1940 liepos 7 d. M. Lumausko. Kaip matome, Z. Puzinausko 46.10 metrų pralenkė visas to meto pasekmes Lietuvoje. Sovietų laikais, kaip anksčiau minėta, tuos pasiekimus pradėta pralenkti tik po 1960-jų.

Sofija Baranauskaitė, šiuo metu gyvenanti Toronte (Pacevičienė), buvusi krepšininkė, lengvaatletė 1947 rugsėjo 23 d. Rosenheime, Vokietija, lengvosios atletikos pirmenybėse rutulį nustūmė lygiai 12 metrų. Kaune 1940 rugsėjo 24 d. Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybėse Kuzmickaitės pasekmė buvo 11.35 m. 1938 m. Tautinės olimpiados metu Vitartaitės pasekmė buvo 11.40 m. Tačiau, 1947 m. Lietuvoje Briedytė rutulį nustūmusi buvo 12.14 m. Kol kas nebeaišku, ar Briedytės pasekmė buvo pasiekta prieš Baranauskaitės, ar po jos. Jeigu po, būtų teisu Baranauskaitei pretenduoti į to meto Lietuvos rekordą!?

Šiandien, Lietuvai gyvenant laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, bandoma tiesą atstatyti ant tikrojo kelio. Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus patarėjas sporto reikalams dr. Remigijus Gaška (abu vyrai ŠALFASS-gos nariai), kaip tik šiais reikalais rūpinasi, telkia dokumentinę medžiagą, o Lietuvos Lengvosios atletikos federacija yra užtikrinta, jei iš Lietuvos pasitraukusio sportininko pasiektos pasekmės yra geresnės kaip to meto pasekmės Lietuvoje, jos paremtos įrodomąja medžiaga, jam bus pripažįstamas Lietuvos rekordas. Kaip pavyzdį galima suminėti Algimanto Kerniaus atvejį (apie tai buvo rašyta „Draugas"— „Sporto apžvalgoje" 1999 birželio 4-tos laidoje). Jo šuolio į tolį (7.27 m) pasekmė pasiekta Miuncheno-Frankfurto tarpklubinėse lengvosios atletikos varžybose 1947 m. birželio 29 d., Lietuvos Lengvosios atletikos federacijos (LLAF) tarybos pripažinta ir jam užskaitytas Lietuvos rekordas.

Lieka viltis ir laukti, kad Zenonui Puzinauskui ir Sofijai Baranauskaitei, jų pasiekimai taip pat bus pripažinti kaip to meto Lietuvos rekordai.

Sigitas Krašauskas

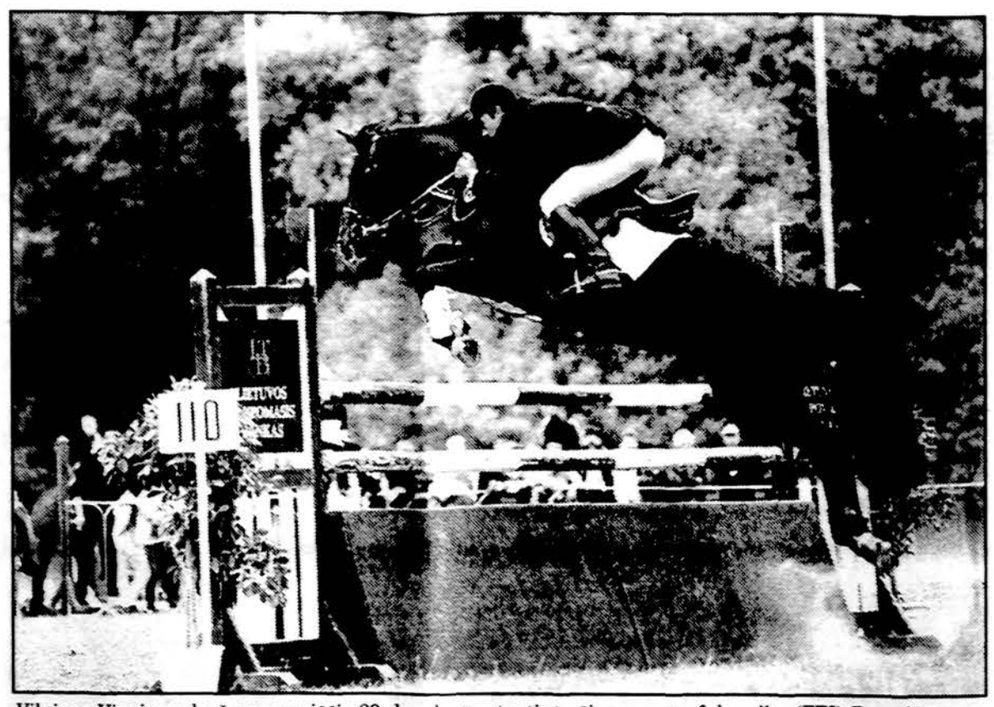

Vilniaus Vingio parke š. m. rugpjūčio 29 d. vyko tarptautinės žirgų sporto federacijos (FEI) Pasaulio taurės atrankos varžybos. (Eltos nuotrauka)

PASIRUOŠIMAI OLIMPIADAI SIDNĖJUJE

Pirmadienį, rugpjūčio 31 d. Sidnėjuje vykusiame 2000 metų olimpinių žaidynių organizacinio komiteto atsakingų pareigūnų susitikime su įvairių šalių tautinių olimpinių komitetų atstovais buvo pabrėžiama, kad jau pastatyti visi sporto objektai, išskyrus krepšinio areną.

Australai didžiavosi, kad naujame olimpiniame baseine per ką tik pasibaigusį Ramiojo vandenyno plaukimo čempionatą buvo pasiekta net 12 pasaulio rekordų, gerų atsiliepimų susilaukė ir naujasis olimpinis stadionas.

Lietuvai šiame pasitarime atstovavo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) viceprezidentas Vytas Nėnius ir LTOK atstovas Australijoje Antanas Laukaitis.

Iš lietuvių buvo prašoma patvirtinimo, ar tautinė vyrų krepšinio rinktinė dalyvaus priešolimpiniame turnyre Sidnėjuje rugsėjo 9-12 d.

Svečius priėmė Naujojo pietų Velso valstijos turizmo ir smulkaus verslo ministrė Sandra Nori, poilsio ir prekybos ministras John Watkins, olimpinio miestelio meras Graham Richardson, organizacinio komiteto Sporto departamento vadybininkas Bob Elphenston, priešolimpinių treniruočių proceso vadovas Chris Bastic.

Valstijos pareigūnai pageidavo, kad ir sportininkai, ir jų šeimos nariai, kurie atvyks į priešolimpines varžybas, taip pat ir į olimpiadą, apsistotų šioje valstijoje, nes čia palankiausios klimato sąlygos, o Sidnėjaus gyventojai yra pasirengę į savo namus priimti daug turistų.

(Elta)

NIEKAS NEPRILYGO ESTUI G. KLETTENBERG

Vilniaus Vingio parke vykusių tradicinių Tarptautinės žirgų sporto federacijos (FEI) pasaulio taurės jojimo konkūrų Centrinės Europos lygos (CEL) varžybų atrankos rungtį sekmadienį, rugpjūčio 30 d., laimėjo Estijos raitelis Gunnar Klettenberg su žirgu Paladium, aplenkęs savo tautietį Tarmo Kutsar su Fortuna bei latvį Guntarą Silinį su Salana Radiant.

G. Klettenberg laimėjo dar dvi rungtis — dviejų fazių konkūrą ir „Pagal pasirinkimą" — ir tapo geriausiu varžybų raiteliu, gavęs Vilniaus mero prizą.

Lietuvos komanda, kurią sudarė Irmantas Grikienis su Etiketu, Zigmantas Šarka su Perlu, Rimas Rimkus su Haroldu ir Andrius Buzas su Dekoracija, laimėjo Lietuvos TV komandinį prizą, 0.25 taško aplenkusį Estijos ir Lietuvos II komandas.

Pasiruošimo konkūrą laimėjo Lietuvos komandos atstovas Olegas Aganesovas su Kleopatra (antras — Andrius Buzas su Dekoracija), o „laisvai pasirenkant maršrutą" nugalėjo mūsiškė Irena Živickaitė su Ruru.

Dviejų fazių konkūre I. Živickaitė su Ruru buvo antra, o Ričardas Vismeris su Kerbi — trečias.

Pasaulio taurės atrankos rungties rezultatai:

1. Gunnar Klettenberg su Paladium (Estija) - 0 baudos taškų (laikas — 94.99 sek.);
2. Tarmo Kutsar su Fortuna (Estija) — 1.5 (107.97)
3. Guntars Silinis su Salana Radiant (Latvija) — 4 (88.49)
4. Zigmantas Šarka su Perlu (Lietuva) — 4 (96.82)

Rimas Rimkus su Horalu (Lietuva) — 4 (95.79)

Olegas Aganesovas su Kleopatra (Lietuva) — 4 (91.81)...

(Elta)

1999 m. Š. Amerikos Lietuvių komandines ir individualines golfo pirmenybes vykdo Clevelando Lietuvių golfo klubas, š.m. rugsėjo 4 ir 5 d., The Reserve at Thunder Hill aikštyne, Madison, Ohio. Informuoja: Algis Nagevičius, 10200 Ridgewood dr. #617-2, Parma, OH 44130; tel. 440-845-8848; faksas: 440-845-1709.

1999 m. Š. A. Baltiečių Lauko teniso pirmenybės š.m. rugsėjo 4 ir 5 d. vyks Columbus, Ohio. Rengia latviai. Informacija: Arturs Zageris, turnyro vadovas, P.O. Box 21874, Columbus, OH 43221-0874; faksas 614-459-1151; tel. 614-459-5200 Ext. 233. Papildomai lietuviams: Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS l. teniso vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3; tel. 416-225-4385; faksas: 416-787-9168; E-mail: dianejk@interlog.com

Moterų krepšinio rinktinė 1947 m. Kempten, Vokietijoje, atstovavusi lietuvėms Pabaltiečių pirmenybėse. Iš k.: Misevičiūtė, Dargytė, Vailokaitytė, Baranauskaitė (ji, taip pat iškili to meto legvaatletė), Valiukaitė ir Puzinauskienė.

K. Daugelos nuotrauka, panaudota iš „Išeivijos lietuvių sportas" 1986

Futbolas Čikagoje

NEBLOGAS SAVAITGALIS „LITUANICOS" FUTBOLININKAMS

Paskutinis rugpjūčio mėnesio savaitgalis buvo gana geras „Lituanicos" futbolo komandoms, kurių veteranų vienuolikė išvykoje nugalėjo „Fortuną" 2-0, o vyrų pirmoji komanda namuose sukovojo lygiomis 1-1 su „Lightning". Taigi buvo pelnyti 4 taškai iš 6 galimų.

Pradėsime nuo vyrų susitikimo sekmadienį, rugpjūčio 29 d. aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Lemonte. Kadangi netoliese vyko lietuvių respublikonų gegužinė, tai dalis jos lankytojų užsuko pasižiūrėti ir rungtynių, tad žiūrovų netrūko. Gaila, kad lietuvių vienuolikė šį kartą turėjo pasirodyti be geresniųjų futbolininkų. Čia labai trūko dabar Lietuvoje atostogaujančio Virgio Žuromsko, kuris, tikriausiai, būtų nustvėręs mūsiškiams pergalę.

Tačiau lygiosios prieš jaunus ir grėsmingus lenkus buvo nebloga pasekmė. Žaidžiant pirmą kėlinį pavėjui, lenkai ilgą laiką turėjo aikštės persvarą ir kartais gerokai buvo prispaudę mūsiškius.

Po pertraukos žaidimas jau išsilygino ir „Lituanica" taip pat pabandė dažniau apšaudyti lenkus. Pirmieji įvartį pelnė lenkai, kuriems iš arti, dėl mūsiškių gynimo klaidos, pavyko nuginkluoti, šiaip gana gerai vartus saugojusį, Sean Colwell. Bet 23-je minutėje eilinės „Lituanicos" atakos metu prie lenkų vartų pasižymėjo Jorge Espinoza, kuris šūviu iš arti pasekmę išlygino.

Nors mūsų puolimas uoliai stengėsi ir jo tarpe aktyviai dirbo Danas Smulkys bei Gytis Kavaliauskas, tačiau persveriamojo įvarčio pasiekti neįstengė. Kelias geras progas buvo sukūrę ir „Lightning" futbolininkai, bet mūsiškis vartininkas jas panaikino.

Šeštadienį išvykoje — Northbrook, IL vykusiose antrose pirmenybių rungtynėse „Lituanica" 2-0 pasekme įveikė „Fortūnos" vienuolikę. Mūsiškiams įvarčius pelnė abu Rolandai: Urbonavičius ir Siniakovas. Beje, pirmose pirmenybių rungtynėse veteranai buvo įveikę „Eagles" —2-1

1999 m. Š. A. Baltiečių ir Lietuvių lengvosios atletikos pirmenybes vykdo Clevelando LSK „Žaibas", š.m. rugsėjo 11 ir 12 d., Cuyahoga Community College, Western Campus, Parma, Ohio. Informuoja: Algirdas Bielskus (žiūrėk žemiau). Vyrų, moterų ir visų prieauglio bei veteranų klasių varžybos.

1999 M. Š. A. Baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos š.m. spalio 23 ar spalio 30 d., Toronte, Kanadoje. Vykdo — Š. A. Baltiečių plaukimo sekcija.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į **ŠALFASS-gos** centro valdybos gen. sekr. **Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122; tel. 216-486-0889;**

PIRMENYBIŲ TVARKARAŠTIS

Jau gautas 1999-2000 metų „Metropolitan" futbolo lygos pirmenybių tvarkaraštis. Šiemet pirmoje divizijoje pas vyrus varžysis vėl daugiau komandų. Tad bus žaidžiama dviejose grupėse: „raudonojoje" ir „mėlynojoje". „Lituanica" (pirmenybėse ir spaudoje vadinama „Liths") priklauso „raudonajai". Čia taip pat įrašytos: „Lions", „Lightning", „Sparta" „Fichte Rams" „Cracovia", „Mėlynųjų" tarpe matomos: „Celtics", „Lombard", „Zrinski", „Highlanders", „Olympics", „Real F. C.".

Su savo grupės komandomis abiejuose ratuose reikės susitikti du kartus, o su kitos — tik kartą. Taigi šių metų rudens rate bus 8 susitikimai. Ateinantį sekmadienį, dėl Darbo šventės, pirmenybių rungtynių nebus. Lemonto aikštėje bus žaidžiama rugsėjo 19 d. prieš „Cracovia", 26 d. prieš „Spartą", spalio 3 d. prieš „Zrinski". Kitos keturios rungtynės bus žaidžiamos išvykose. Rudens rato pabaiga turėtų būti spalio 24 d.

Rugsėjo mėnesį rungtynių pradžia 3 val. p.p., o spalio — 2 val p.p..

PAS VETERANUS — 20 KOMANDŲ

Veteranų pirmenybėse dalyvauja 20 komandų, padalintų į dvi grupes — A ir B po 10 komandų. „Lituanica" rungtyniauja A grupėje.

Dvejos rungtynės jau įvyko ir jose mūsiškiai pelnė pergales.

Artimiausias rungtynes „Lituanica" žais namuose — Lemonte rugsėjo 11 d. ir susitiks su „Lightning S" komanda (beje, šis lenkų klubas pirmenybėse yra užregistravęs dvi veteranų komandas S ir N).

Veteranų komandų rungtynės vyksta šeštadieniais 4 val. p.p. „Lituanicai", kaip ir kitoms komandoms, iki spalio 23 dienos reikės žaisti 9 šeštadienius.

E.Š.

Futbolo entuziastai Henrikas Gavėnia, Jonas Pleirys ir Romas Kartavičius stebi LFK „Lituanicos" vyrų komandos rungtynes prieš Lombard futbolininkų vienuolikę Lemonte vykusias š.m. gegužės 9 d.

Nuotr. **Ed. Šulaičio**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**

Administratorius – **Valentinas Krumplis**

Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E.Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

MOKYKLŲ VARPELIAMS SUSKAMBĖJUS

BRONIUS NAINYS

Amerikiečių žiniasklaida, verslininkų užsakyta, jais pradeda skambinti rugpjūčio viduryje. Televizija, radijas, spauda vaikus bei paauglius šaukia atgal į mokyklas ir taip garsina norimą parduoti mokyklinę aprangą, reikmenis, techniškas priemones. Uždarbis — milijardai dolerių. Nemažai pelno verslininkams suklojame ir mes, lietuviai, pridėdami jo ir mūsiškiams verslininkams, nes savo prieauglį reikia aprūpinti dar ir lietuviškų mokyklų „inventoriumi". Gal ir ne per daug žavi priemonė verslo pagrindu kviesti jaunimą prie mokslo, tačiau „rinkos ekonomijos" pasaulyje ji gana paveiki. Išbudina ji ir lietuvius pensininkus, dabar jau vaikaičių lietuvišku auklėjimu besirūpinančius.

Pabundu ir aš, nors tiesioginių rūpesčių mažai beturiu, nes ir vaikaitės jau stovyklose vadovauja ir lietuviškai moko už save jaunesnius. Bet vis tiek širdyje kažkas atsišaukia, ir smalsu nors žinoti, kiek mūsų antrosios ir jau pradėjusios dygti trečiosios kartos tuos varpelius girdi? Juk tiek daug metų jie buvo vienas pagrindinių mano rūpesčių, ir tais varpeliais neatlaidžiai, daug kam įkyrėdamas, skambinau. Todėl džiaugiuosi, girdėdamas jų atgarsius ir dabar. O jų dar nemažai,net visuose penkiuose pasaulio žemynuose, kur tik susitelkia lietuvių šeimų būrelis. Ir dar daugiau širdis suvirpa, tų varpelių skambesį išgirdus artimoje kaimynystėje, ataidintį iš dabar vyriausios užsienio lietuviško jaunimo švietėjos Reginos Kučienės ir jos vyro Viktoro namų. Ir negaliu atsispirti pagundai apie jos vadovaujamą darbą daugiau „nepašnipinėjęs".

Žinių ieškodamas, pirmiausiai rausiuose po savo asmeninę archyvą. Akis užkliūva už bylos „Maskva". Išsitraukiu iš stalčiaus, praverčiu porą lapų ir pabyra piešiniai. Mergaitė su galvytės šonuose dailiai supintais ir kaspinėliu surištais „ragiukais", plonytėm kojom plačiom plaštakom paukščiukas, nusviręs gėlės žiedas, o paskutiniai du — katinas ir generolas, abu su ūsais. Pastarojo aukštyn riesti, o katino trys — tiesūs, už uodegą ilgesni. Tai dovana, rodos 1992 metais užsimezgusios, Maskvos lietuviškos mokyklos „Šaltinėlio" pirmųjų dviejų klasių mokinių. Iš viso jų buvo dvidešimt ir labai įdomūs. Keletas net buvusių Lietuvos bajorų palikuonių. Jie man piešė, dainavo, deklamavo, džiaugėsi padovanotais iš Amerikos atvežtais tušinukais. Tai buvo 1993 metai, lankiau juos, skrisdamas pas Sibiro lietuvius. Dabar jie turbūt jau vyresnėse klasėse, baigiantieji net iki 160 mokinių išsivysčiusią gimnaziją, kurioje dėstomoji kalba — lietuvių. Kitais metais lankiau Rygos lietuvių pagrindinę mokyklą, dabar išaugusią iki 120 mokinių ir šiais metais gavusią naujas patalpas Rygos miesto centre. Vėliau važiavau susipažinti su Pelesos ir Rimdžiūnų lietuviškomis mokyklomis Gudijoje. Dabar ir jos ūgtelėjusios. Tik didelį rūpestį kėlė, labai vargingomis sąlygomis prasidedantis, lietuviškas švietimas Karaliaučiaus srityje, kur man, lietuviškai kalbantis ir neva lietuvį vaizduojantis (prigimtimi jis toks ir buvo), tautybių departamento direktorius vis primindavo, kad čia ne Karaliaučiaus, bet Kaliningrado sritis ir Tilžė yra ne Tilžė, bet Sovietsk. Aišku — tokiam tipui viršininkaujant, lietuvybei vietos mažai. Bet didelę atgaivą pajutau, lankydamas (daug kartų) Punsko lietuvių Kovo Vienuoliktosios gimnaziją ir kitas Lenkijos lietuvių mokyklas. Čia patys ryškiausi, stambiausi, mums brangiausi užsienio lietuvių lietuvybės židiniai. Juose išsaugota gryna, svetimybėmis neužteršta, lietuvių kalba — puošni, skambi, daininga dzūkiška tarmė. Koks nepaprastai brangus lietuvių tautos kultūros lobis.

Už Lietuvos ribų veikiančių lietuviškų mokyklų mokytojai Vilniaus universitete suruoštuose kursuose 1999 m. birželio mėnesį. Nuotr. **Viktoro Kučo**

Visos Rytų kraštų lietuviškos mokyklos vietinių valdžių yra arba visai išlaikomos, arba remiamos. Mažiau tos paramos gal Karaliaučiaus srityje, kur dar silpnas ir pačių lietuvių susiorganizavimas, ir nepakankamos pastangos. Ten dar ir katalikų bažnyčiose Mišios lietuviams aukojamos daugiausia rusų kalba.

Šešiolika valandų traukiniu lingavau iš Vilniaus į Kijevą, nors ten tuo laiku Ukrainos LB pirmininkės Rūtos Makėnaitės įsteigta lietuviška mokyklėlė buvo sunykusi, bet dabar, girdžiu — Ukrainoje jų vėl atsirado: viena veikia Lvove, kita kuriasi Kryme. Gaila tik, kad lietuviškų mokyklėlių nesuspėjau aplankyti nei Vengrijoje, nei Moldovoje. Yra po vieną ir tuose kraštuose. Ir dar labiau gaila, kad Sibire neradau nė vienos.

Tai toks lietuviško švietimo paveikslas iš sovietų vergijos išsilaisvinusiuose kraštuose liko mano atmintyje, baigiant PLB valdybos pirmininko kadenciją 1997 metais. Dabar toliau jį dailina PLB Švietimo komisijos pirmininkė Regina Kučienė, jos vadovaujama komisija ir talkininkas vyras Viktoras Kučas. Į darbą įsijungė ir, dr. Remigijaus Motuzo vadovaujamas, Tautinių mažumų ir užsienio lietuvių departamentas prie Lietuvos vyriausybės. Šis, Vilniuje įkurdintas, departamentas glaudžiai bendradarbiauja su PLB atstovybe, PLB Švietimo komisijos pirmininke Regina Kučiene ir nuoiatinius ryšius palaiko su visomis Rytų kraštų lietuviškomis mokyklomis, iš Lietuvos atitinkamų iždų parūpina joms paramos, papildomų mokymo priemonių, ypač kultūrinei veiklai.

Tačiau yra ir ne taip džiuginančių reiškinių. Kai po Sovietų Sąjungos subyrėjimo ir kartu su Lietuva iš komunistinės vergijos išsilaisvinusiuose Rytų kraštuose lietuviškos mokyklos kūrėsi ir organizuotas lietuvybės išlaikymas stiprėjo, Vakarų pasaulyje jis silpo, nes didysis mūsų dėmesys buvo nukreiptas į Lietuvą, ypač į jos politiką, netgi į partinę. Šalia naujai įsikūrusių įvairių labdaros organizacijų bei Bažnyčios atstovų, į čia skrido daug partijų vadovų ir prašė pinigų, o mes gausiai aukojome. Politikavimas viliojo ir daug išeivijos veikėjų, pajutusių, kad tokiu būdu Lietuvoje galima greit ir labai išgarsėti. Lietuvybės išlaikymo darbas yra sunkus, reikalaujantis daug metų pasišventimo, kantrybės ir materialinės aukos, nes, užsimojusios vaikus išauginti lietuviais, šeimos mama uždarbiauti negali. Ji turi likti namuose ir užsiimti vaikų lietuvišku mokymu bei auklėjimu. Ji turi rūpintis, kad vaikai namuose tik lietuviškai kalbėtų, padėti paruošti lietuviškų mokyklų mokytojų užduotus namų darbus, savaitgaliais vežioti juos į lietuviškas mokyklas, organizacijų susirinkimus, vasaromis į stovyklas ir apmokėti visas to lietuviško auklėjimo išlaidas. Ir tik iš vyro uždarbio. Ir čia jau nieko neapmulkinsi. Rezultatai aiškūs: neišmokęs savo vaikų lietuviškai, jų nuo visuomenės nepaslėpsi, nepaisant, kiek daug apie lietuvybės išlaikymą postringautum.

O politikoje rezultatą sunkiau suvokti, todėl „gudresni" nieko ir nedirba. Svarbu jiems kaip nors sukurti to darbo įvaizdį.

(Nukelta į 5 psl.)

Regina Kučienė savo darbo kambaryje, tapusiame centrine užsienio lietuvių lietuviško švietimo įstaiga.

Vilniaus universitete užsienio lietuvių mokytojų kursuose š.m. birželį. Iš kairės: R. Kučienė, Vomero Latvijoje liet. mokyklos mokyt. Virginija Jaunalsksnė ir Karaliaučiaus IV liet. mokyklos mok. Jelena Gudavičius.

Danutė Bindokienė

Imkit ir skaitykit!

Nors pirmosios lietuviškos knygos, kurioje Martynas Mažvydas kvietė visus lietuvius ją imti ir skaityti, 450 metų gimimo sukaktis jau praeityje, bet anas reikšmingas raginimas tebeaidi — arba turėtų aidėti — kiekvieno lietuvio sieloje.

Ar Martyno Mažvydo „Katekizmas" įžiebė mūsų tautoje spausdinto žodžio meilę, ar toji meilė joje visuomet ruseno, o pirmoji lietuviška knyga tik ją pavertė skaisčiai liepsnojančiu laužu, šiandien nelabai svarbu. Žinome, kad lietuvis mokėjo mylėti Žodį — knygoje, laikraštyje, žurnale. Dėl to Žodžio jis daug nukentėjo ir kentėjo, pradedant knygnešiais, baigiant okupacijų metais pogrindžio spaudos leidėjais, bendradarbiais, platintojais.

Prasminga, kad spausdintas lietuviškas žodis pirmą kartą dienos šviesą išvydo svetimame krašte. Tai buvo tarytum pranašystė, kuri išsipildė, kai lietuviai, plačiai pasklidę po visas pasaulio kertes, pradėjo leisti savo laikraščius, knygas. Be daug ko lietuviai, gyvendami toli nuo savo tėvynės, galėjo (ir turėjo) apsieiti, bet, kol galėjo paskaityti lietuvišką laikraštį, knygą, žurnalą, jautėsi ir turtingi, ir viskuo aprūpinti. Argi gali būti skurdi tauta, pavargėlis žmogus, jeigu jis turi spausdintą žodį savo gimtąja kalba?

Mus, gyvenančius toli nuo Lietuvos, galbūt labiausiai nustebino po nepriklausomybės atkūrimo, lyg iš neišsemiamo gausybės rago, pasipylę laikraščiai. Atrodė, kad kiekvienas miestas, rajonas, kaimas, partija, organizacija, žmonių grupė pasiryžo leisti savo laikraštį ar žurnalą. Žinoma, tai buvo tik džiaugsminga reakcija į po pusšimčio metų panaikintas cenzūras, draudimus, suvaržymus. Netrukus naujų spaudinių potvynis pradėjo slūgti, išliko tik svaresnieji, nors ir dabar kartas nuo karto atsiranda naujų pavadinimų, bet ne taip spontaniškai, gausiai.

O kaip su užsienyje gyvenančiais lietuviais? Mūsų spauda taip pat išgyveno džiaugsmingo gyvastingumo laikotarpį, kuomet užteko ir skaitytojų, ir bendradarbių, ir leidėjų. Tačiau dar ir šiandien ne saulėlydis — spausdintas lietuviškas žodis dar labai gyvas, tik kartais jam reikia „vitaminų", kad sustiprintų sveikatą ir prailgintų amžių.

Štai, prasidėjus rugsėjo mėnesiui, su labai veiksmingais „vitaminais" lietuviškai periodikai į pagalbą ateina JAV LB Kultūros taryba ir Lietuvių fondas. Vėl skelbiamas spaudos vajus — naujų prenumeratų lietuviškiems laikraščiams ir žurnalams rinkimas. Skaitytojų trūkumą jaučia kiekvienas lietuviškas leidinys (net ir knygos). Kai kas tai vadina kompiuterių, televizijos ar kitų tolygių „aparatų" įtaka, bet galbūt reikėtų pavadinti tikruoju vardu: apatija savo tautinei kultūrai, kalbai, kilmei. Tiesa, žinių ar kitokios informacijos galime daug kur rasti, bet vis tik lietuviškas laikraštis duoda daug daugiau, negu kita žiniasklaida. Jis yra ryšys tarp išsisklaidžiusių tautiečių, jungiantis lietuviškąją visuomenę į vieną šeimą, kuri vis dėlto gyvena skirtingą gyvenimą nuo šiame krašte esančių kitų etninių grupių žmonių. Tai, ką gauname iš lietuviškos spaudos (nors ji kartais ir pavėluotai pasiekia skaitytojus), nerasime jokiame amerikiečių laikraštyje, negirdėsime žinių laidose.

Lietuviškos spaudos menuo — rugsėjis — šįmet pasitaiko labai prasmingu metu vieninteliam užsienio lietuvių dienraščiui „Draugui": nauja prenumerata yra geriausia dovana 90-ojo gimtadienio proga! Jeigu kiekvienas skaitytojas apsidairytų aplinkui, atrastų ir paragintų bent vieną asmenį užsiprenumeruoti „Draugą", skaitytojų skaičius žymiai pakiltų.

Spaudos vajaus mėnesio proga naujam skaitytojui „Draugo" prenumerata yra tik 65 doleriai! (Kitu laiku — 100 dol.) O tai jau didelė nuolaida, įmanoma kaip tik Lietuvių fondo dosnumo dėka.

„Draugas" — puiki dovana pensininkams, tėvukui ir močiutei (kiek jie savo vaikaičiams dovanų yra davę, argi nebūtų puiku bent taip atsilyginti), jaunavedžiams, vaikams, iškeliaujantiems į universitetą kitame mieste, gimtadienių, sukakčių proga, arba net visiškai be progos.... Taip pat kviečiame neseniai į šį kraštą atvykusius lietuvius įsijungti į „Draugo" skaitytojų šeimą tik už 65 dol.!

Prasmingai tarkime „Draugui" — sveikiname 90-osios gyvavimo sukakties proga, tapkime jo skaitytojais!

KAIP AŠ BUVAU MINISTRU

Nr.11 **ZIGMAS ZINKEVIČIUS** **Tęsinys**

Konferencija taip pat priėmė kreipimąsi į Algirdą Brazauską, Vytautą Landsbergį ir Gediminą Vagnorių, kuriame pateikė net dešimt reikalavimų. Šią konferenciją aprašė ir Lietuvos lenkų spauda, savotiškai ją interpretuodama.

Buvau ginamas Piliečių chartijoje. Iš „Dienovidyje" Nr. 2 pateikto aprašymo matyti, kad ten kalbėjo Justinas Aleksandravičius, Vytautas Ambrazas, Arūnas Eigirdas ir kiti, daugiausia apie tai, jog lenkų ekstremistai stengiasi įpūsti konfliktą, kad tokios akcijos vis pasipila prieš rinkimus ar reikšmingus vizitus, kad mano žodžiai buvo interpretuojami iškreiptai.

Mane pasiekė kreipimaisi į aukščiausias Lietuvos institucijas, be anksčiau minėtų, dar nuo Nepriklausomybės partijos tarybos, Lietuvos vienybės (Baltic Unity) organizacijos valdybos, Vilniaus dzūkų pulkucio, Vilniaus miesto pensininkų „Bočiai" tarybos, taip pat nuo šešių Vilnijos lietuvių organizacijų ir dvidešimties žymių kauniečių inteligentijos atstovų. Matyt, būta ir daugiau, tik manęs nepasiekė.

Susilaukiau ne tik moralinės, bet ir materialinės paramos. Turtingesni išeivijos lietuviai ėmė šelpti lietuviškąjį Vilnijos švietimą. Pirmasis stambią sumą (10 000 JAV dolerių) atsiuntė Jonas Činga iš Los Andželo, kurią panaudojau Dieveniškių lietuviškai mokyklai — lietuvybės tvirtovei kitakalbių apsuptyje stiprinti. Kitų aukotojų atsiųstais pinigais (ir pakartotinai p. Čingos) premijavau geriausius Vilnijos lietuvius mokytojus.

Aš pats irgi nesėdėjau rankų sudėjęs. Kad ir kaip neturėdamas laiko, stengiausi atremti absurdiškus Vaškovičiaus ir kitų kaltinimus. Sąlygas sudarė žiniasklaida, kvietusi mane pasisakyti dėl lenkų ekstremistų puolimo. Savo požiūrį išdėsčiau ne viename interviu, paskelbtame „Respublikoje" (1996.12.31, 1997.01.03), „Lietuvos aide" (1997.01.03, 1997.07.03), „Dienovidyje" (1997, Nr. 2), „Kurier Wilenski" (1997.02.18), „Lietuvos ryte" (1997.02.26), „Runj" (hazeta belarusau Litvy, 1997, Nr. 1), „Echo Litvy" (1997.04.02), „Baltijskoje obozrenije" (atsakymą į pateiktus klausimus išsiunčiau 1997.07.14), „Lietuvių godose" (1997, Nr. 9), gal ir dar kuriame laikraštyje. Pietryčių Lietuvos švietimo reikalus liečiau taip pat savo straipsniuose, pvz., „Švietimas ir mokslas — Lietuvos ateitis", paskelbtame „Švietimo naujienose" (Nr. 10) ir „Drauge" (JAV, 1997.10.28). Be kita ko, įrodinėjau, kad aš nesu joks „antilenkas", kad mano ryšiai su Lenkijos mokslininkais visą laiką buvo labai draugiški. Tik smerkiau ir dabar smerkiu polonizatorius (ne lenkų tautą!), nuo kurių lietuvių tauta labai nukentėjo. Atsakydamas į korespodentų klausimus, nurodžiau tikrąją lituanistų trūkumo Pietryčių Lietuvoje priežastį. Bolševikų valdymo metais mokytojams lituanistams dirbti Pietryčių Lietuvoje buvo sudaromos nepakeliamos sąlygos. Jie buvo tiesiog persekiojami. Tas pat buvo ir įsigalėjus autonomininkams. Susidarė visuotina nuomonė apie Pietryčių Lietuvą kaip kraštą, kur mokytojams lituanistams iš viso neįmanoma arba be galo sunku dirbti. Pats tuo turėdavau progų įsitikinti. Taigi dabar pjaunamas derlius, kuris buvo 50 metų sėjamas.

Teko kalbėti įvairiuose susirinkimuose, aiškinti savo požiūrį. Be kita ko, tvirtinau, kad aš jokiu būdu neinu prieš Konstituciją, žmonių teisės gyniau ir ginsiu. Ir kitakalbių teises. Vaškovičius kalba ne tai, kas iš tikrųjų buvo mano parašyta, bet tai, ką norėtų, kad aš pasakyčiau.

Ginantis teko kalbėti ir per radiją. Jau sausio 2 d. buvau pakviestas pasisakyti per Česlovo Okiničico lenkų radiją „Znad Wilii". Daugiausia akcentavau M. Vaškovičiaus klastotę. Sakiau, kad Vaškovičiaus vietoje ir aš piktinčiausi Zinkevičiumi, jeigu jis būtų iš tikrųjų taip pasakęs, kaip Pareiškime parašė Vaškovičius. Gink Dieve, nesu joks „antilenkas", kokiu norima mane padaryti. Vilniaus krašte vartojamą lenkų kalbą aš tyriau daugiau negu patys lenkai. Negalima „antilenkiškumu" laikyti mano tyrimus apie lenkų kalbos atsiradimą Vilniaus krašte. Juk lenkų kalba čia yra tikrai atneštinė, dėl to niekas iš rimtų mokslininkų neabejoja. Kam tai slėpti? Tautybę lemia žmogaus apsisprendimas, o ne jo kilmė, kuri betgi neturi būti oficialiai slepiama.

Sausio 9 d. Lietuvos radijo „Aktualijų studijos" laidoje trumpai pakartojau pagrindines mintis.

Lenkų ekstremistų sukeltas tarptautinis skandalas supliuško staiga. Dirbtinai pučiamas muilo burbulas sprogo, nes jo pūtėjai neturėjo pagrindo po kojomis. Neatsižvelgė į tai, kad Vilnijos kitakalbiai tėvai tikrai nori, jog jų vaikai išmoktų valstybinę kalbą. Tėvai palaikė mane, o ne ekstremistus. Tuo įsitikinau važinėdamas po Vilniaus ir Šalčininkų rajonus, kai su apskrities viršininku Aliu Vidūnu steigėme lietuviškas mokyklas. Nebuvo atsitikimo, kad tektų su tėvais diskutuoti. Jie diskutuodavo ne su mumis, bet su lenkiškų mokyklų direktoriais, kaltino juos, kad vaikai nepakankamai išmokomi valstybinės kalbos. Taigi mane nuo lenkų ekstremistų gelbėjo paprasti Pietryčių Lietuvos kitakalbiai gyventojai, dori kaimiečiai. Vaškovičius ir Plokšto greit patys ėmė trauktis. Man kažkuris iš jų (rodos, Plokšto) paskambino telefonu į Ministeriją ir pasiūlė: „Taikykimės!" Atsakiau: „Jei viešai atšauksite melą!" Tuokart labai neturėjau laiko susitikti. Žadėjo dar paskambinti, bet nebepaskambino.

Mokyklų valstybine kalba steigimas pietryčių Lietuvoje

Nurimus lenkų ekstremistų puolimui, tuoj ėmiausi darbo. Pietryčių Lietuvą labai gerai pažinojau. Dar pirmuoju pokario dešimtmečiu ją apvažinėjau su profesoriais Juozu Balčikoniu, Povilu Pakarkliu ir kitais vyresniosios kartos „prieškariniais" šio krašto tyrėjais. Daug keliavau pėsčiomis. Tyriau nutautintų lietuvių šnekamąją kalbą, rankiojau išlikusius joje gausius protėvių lietuvių kalbos elementus, kuriuos panaudojau rašydamas šešių tomų „Lietuvių kalbos istoriją". Ir vėliau teko ne kartą mokslo reikalais vykti į atokiausius Vilnijos kampelius. Buvau „perkandęs" vietinių žmonių nuotaikas, jų siekius, suvokęs nestabilios tautinės savimonės būklę. Pažinojau kitakalbių žmonių, iš esmės gerų ir dorų kaimiečių, psichologiją. Žinojau, kaip reikia elgtis steigiant lietuviškas mokyklas, kurių jie iš tikrųjų pageidavo. Net 52% gyventojų tada norėjo savo vaikus leisti į lietuvišką mokyklą (lietuvių ir lenkų apklausos duomenys), kiti tikėjosi, kad vaikai gal išmoks valstybinę kalbą ar lenkiškoje, ar rusiškoje mokykloje. Tie 52% bijojo priešiškos lietuviams iš esmės lenkiškos vietinės valdžios, todėl nedrįso nešti prašymų į savivaldybę, drąsesni iš jų nešė juos į Apskrities viršininko administracijos įstaigą, kiti tiesiai į Švietimo ir mokslo ministeriją arba perdavinėjo per lietuvių visuomenės organizacijas, daugiausia „Vilniją".

(B.d.)

Prane Šlutiene iš Čikagos ir Vladimiras Bagalin iš Karaliaučiaus Klaipėdoje.

SUSITIKIMAS SU KALININGRADO ATSTOVAIS

Vladimiru Bagalinu ir Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos atstovais, University of Illinois at Chicago atstovais ir Lithuanian Mercy Lift organizacijos atstove, Prane Šlutiene, su kuria jie ir norėjo pasikalbėti. 1999 m. gegužės 13 d. Klaipėdoje

Per susipažinimą diskutavome įvairias Kaliningrado srities problemas. Kvietė mane paaiškinti, kas mes esame. Po to Vladimiras Bagalin, Kaliningrado srities Dūmos teisėtvarkos ir saugumo nuolatinio komiteto pirmininkas, pristatė savo 5 palydovus, jų tarpe vieną moterį. Susitikimas įvyko po pietų Klaipėdos viešbutyje, kuriame vyko konferencija „Sveikos gyvensenos ugdymo mokyklose poreikis ir perspektyvas". Jie čia dalyvavo ir klausėsi seminaro per kiekvienam paskirtą vertėją. Jam patiko mūsų bendras University of Illinois College of Nursing (UIC CN) su Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos centru (KMVSC) darbas Klaipėdoje ir padėkojo, kad galėjo dalyvauti ir panorėtų tokią programą įvesti Karaliaučiaus srityje.

Jų dalyvavimas yra nuopelnas JAV ambasadoriaus Keith C. Smith Lietuvai, kuris per susitikimą Vilniuje 1998 m. gruodžio mėnesį išreiškė susirūpinimą grėsmę keliančia Kaliningrado srities ŽIV/AIDS klausimais, kadangi sienos yra atviros ir daug žmonių iš Lietuvos vyksta ten dirbti. Amb. Smith pasiūlė kaip nors įtraukti į mūsų bendrą ŽIV/AIDS prevencijos švietimo programą.

Skrendant atgal į Čikagą ir gerai susipažinus su statistika bei problemomis, kylančiomis iš Kaliningrado, sukau galvą. Išsiunčiau elektroninį laišką į KMVSC, Rimantui Pilipavičiui su pasiūlymu. Jie galėtų atvykti į Klaipėdą pasiklausyti mūsų paskaitų vieną dieną ir tą pačią išvykti atgal. Nebus nereikalingų išlaidų. Rusų kalbos vertėjų nestinga. Taip ir įvyko, kad jie turėjo progos dalyvauti konferencijoje ir ateityje Klaipėdoje jiems suruošim paskaitas. Jie buvo nepaprastai sužavėti Klaipėdos mokyklose pradėtu darbu.

Paaiškinau dūmiečiams, kad Lithuanian Mercy Lift paskirtis yra padėti Lietuvos žmonėms, o UIC CN yra pasirašiusi sutartis su Lietuva. Čia būtų sudėtingas dalykas, kurį patvirtino dalyvė dr. B. J. McElmurry, R. N.

V. Bagalin aiškino, kad Kaliningrado srityje gyventojai viršija 1,000,000. Iš jų 3,000 yra užsikrėtusių ŽIV. Tiktai Kaliningrado mieste yra 450 ŽIV pozityvių atvejų. Kalėjimuose (visame pasaulyje), kur galima lengviau gauti narkotikų nei vienkartinių švirkštų, yra 8,000 vyrų, iš jų yra 600 ŽIV pozityvių atvejų, o 450 serga tuberkulioze. Kaliningrade vidutinis žmogaus atlyginimas yra 30-40 dol. per mėnesį, 80% gatvės prostitučių yra ŽIV užkrėstos. Rusijoje prostitucija nelegalizuota, veikia AIDS ir policijos centrai. Prieš metus buvo įkurtas adatų pasikeitimo punktas. Įsigijo mašiną tam reikalui vykdyti. Prie to įsikūrimo padėjo, konsultuojant su Klaipėdos Priklausomybės ligų centro direktorium dr. Aleksandru Slatvickiu. Netrukus bus atidarytas kalėjimas moterims. Rusijoje nėra įstatymų, kad būtų susirūpinta ŽIV/AIDS klausimais. Pereitais metais AIDS suvažiavime aiškino viena epidimiologė, kad tikrinimai daromi per jų įstaigas, bet nėra paskirtų ir pakankamų lėšų tą darbą dirbti. Kaliningrade naujai įsikūrusios ir susirūpinusios nepelno siekiančios organizacijos apsiima vykdyti šią programą. Išsiskirstėme netiesiogiai susitarę dirbti per KMVSC.

Po mūsų pokalbių įvyko gan įdomus, netikėtas pasikalbėjimas. Visi Dūmos vyrai išėjo ir pasiliko moteris, kuri su manim norėjo pasikalbėti. Nereikėjo nei vertėjos kai pamačiau virpančias rankas, kurių virpėjimosi negalėjo sulaikyti, staigiai surimtėjęs veidas ir iš akių krintančios ašaros. Taip moteriškei skaudėjo, kad ji negalėjo susilaikyti. „Turiu 19 metų sūnų, kuris užsikrėtęs AIDS Kaliningrado kalėjime, jis ten sėdi už vagystę ir iš tų pinigų pirkdavo narkotikus, dalinosi adatomis". Kaip padėti tiems, kurie yra užsikrėtę kalėjimuose? Ji toliau aiškino, kaip paveikė visos šeimos narius, kokie yra jų pergyvenimai. Kaip motina motinai ji iš manęs atėmė žadą. Esu mačiusi daug užsikrėtusių, bet pirmą sykį kreipiasi motina savo sūnui padėti. Ji yra įsteigus ne valdžiai priklausančias ir ne pelno siekiančią organizaciją, per kurią nori dirbti ir padėti tiems kaliniams ir jų šeimoms. Atsakymo neturėjau. Bet grįžus, kadangi esu narė International AIDS Society, per specialų kodą galiu gauti reikiamos informacijos per internetą. Informaciją išsiunčiau į KMVSC, kad jie priverstinai turėtų dirbti su klaipėdiečiais AIDS prevencijos klausimais. Jos raštinėje kaip tik dirba lietuvaitė, kuri moka angliškai.

Grįžome atgal į paskaitas. Dūmiečiai turėjo grįžti į Kaliningradą po pietų, bet pasiprašė pasilikti ir toliau pasiklausyti. KMVSC juos pakvietė kartu pavakarieniauti ir jie neatsisakė, nes norėjo toliau pasikalbėti.

Susodino mane su Vladimiru Bagalin, vertėjavo dr. Rimantas Pilipavičius. Atrodė, kad rimtai žiūri į mūsų bendras problemas ir jis pasakė, jei nesitikėtų bendrauti ir bendradarbiauti, nebūtų atvykę į Klaipėdą.

Kas yra tas Vladimir Bagalin? Vladimir Bagalin, srities Dūmos teisėtvarkos ir saugumo nuolatinio komiteto pirmininkas, Valstybinio vystymo, vietos savivaldos, tarptautinių ir tarpregioninių santykių komiteto narys.

„1996 m., rinkimų į srities Dūmą metu mane palaikė rinkiminis blokas „Gintarinis Rusijos kraštas" kuriame išlaikiau narystę, o šiuo metu, būdamas sąjunginės (GRK) sudėtyje aktyviai ginu savo rinkėjų interesus", — kalbėjo jis.

Visuomeninėje - politinėje veikloje orientuojasi į reguliuojamos rinkos santykių vystymą, teisinės valstybės ir pilietinės visuomenės sukūrimą, žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimą. Yra vietinės savivaldos ir teisėtvarkos stiprinimo šalininkas. Būdamas profesionaliu juristu, dalyvauja įstatymų projektų ir normatyvinių aktų, nukreiptų į žmonių, tarnaujančių kariuomenėje, vidaus reikalų darbuotojų ir kitų jėgos struktūrų, kareivių atsargoje ir jų šeimos narių interesų gynimą, ruošimą. Padeda teisėtvarkos organizacijų darbe. Asmeniškai dalyvauja fondo „Ne AIDS ir narkotikams" veikloje.

Kaip valstybinio vystymo, vietos savivaldos, tarptautinių ir tarpregioninių santykių komiteto narys, aktyviai dalyvauja, formuojant įstatymdavystę vietos savivaldos srityje, atribojant finansinius humanitarinius kontaktus liaudies diplomatinėje linijoje. (Informacija apie V. Bagalin versta iš „Kaskad" 1999 m. balandžio 3 d., psl. 4).

IŠ LIETUVOS KD RĖMĖJŲ VEIKLOS

Nors šiuo metu dar vis karšta žaliuojanti vasara — poilsis ir atostogų laikas, bet lietuviška visuomenė to nepaiso: gegužinės vyksta viena po kitos, o organizacijos jau svarsto savo veiklos planus ateinančiam sezonui.

Lietuvos Krikščionių demokratų rėmėjų sambūrio valdyba savo rugpjūčio 25 dienos posėdyje išklausė dr. Petro Kisieliaus ir Marijos Remienės pranešimus apie jų šios vasaros keliones į Lietuvą, o taip pat aptarė ir tolimesnius veiklos planus.

Petras Kisielius pasidalino mintimis ir įspūdžiais iš vasarą vykusių Į Laisvę fondo studijų dienų Anykščiuose ir apskritai pasakojo apie šiandieninį Lietuvos politinį gyvenimą. Keletą dienų trukusiose studijų dienose dalyvavo daug žymių kultūrininkų, politikų, Seimo narių ir visuomenininkų, kurie nagrinėjo, aptarinėjo konferencijoms paruoštas temas. Šių metų spektras buvo platus, paskaitos kruopščiai paruoštos, o gyvose diskusijose buvo iškelta daug pozityvių minčių.

P. Kisielius taip pat su apgailestavimu pasisakė ir dėl pagrindinės Lietuvos spaudos ir žiniasklaidos vienašališkumo — tendencingumo.Tokį vienašališkumą galima pastebėti užmetus akį vien į straipsnių antraštes. Deja, dešinysis sparnas neturi įtakingesnės spaudos, kuri objektyviai pristatytų Seimo ar vyriausybės darbus. Stebint tokią padėtį, kyla klausimas, kuo atrems, neturėdami stiprios savosios spaudos, dešinieji kairiųjų užmaskuotus išpuolius ateinačiuose rinkimuose, kurie bus jau už metų — pirma Savivaldybių, o po jų neužilgo ir Seimo.

„Apžvalgos" red. pavaduotoja Loreta Povilionienė (kairėje) ir LKDP rėmėja Marija Remienė šią vasarą Vilniuje.

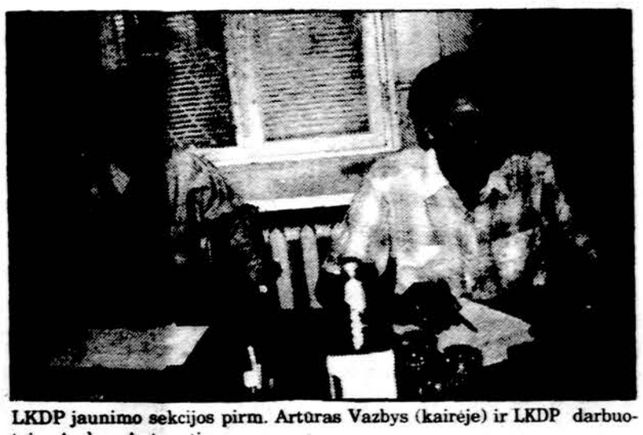

LKDP jaunimo sekcijos pirm. Artūras Vazbys (kairėje) ir LKDP darbuotojas Audrys Antanatis.

Marija Remienė taip pat praleido keletą savaičių Lietuvoje, daug keliavo, susitiko su įtakingesniais krašto darbuotojais — tiek dvasininkais, tiek ir pasauliečiais. Vilniuje keletą kartų lankėsi ir kalbėjosi su Krikščionių demokratų partijos vadovais, susipažino su jų veikla ir sunkumais. Ji buvo sužavėta kai kurių žmonių energija ir pasireiškimais politiniame gyvenime. Politiniame ir visuomeniniame gyvenime yra ypač daug besireiškiančių veikėjų moterų. Iš tokių ji paminėjo Seimo narę Mariją Šerienę, viceministrę Gražiną Paliokienę, visuomenininkę prof. Oną Voverienę, „Tėvynės Sargo" redaktorę Audronę Škiudaitę, „Apžvalgos" redaktoriaus pavaduotoją Loretą Povilionienę ir kitas. Kaip ir P. Kisielius, M. Remienė minėjo, kaip didžioji spauda ir žiniasklaida sensacijomis, dviprasmiškomis pašiepiančiomis užuominomis apie tuos, kurie jiems kliudo ar yra ne pakeliui. Jai teko susitikti ir su katalikiškos spaudos atstovais ir patirti, kaip sunkiai jie verčiasi: trūksta darbuotojų, aktyvesniuosius bei gabesniuosius pavilioja turčiai; lieka tik pasišventėliai, dirbantys už labai kuklų atlyginimą. Pritraukti daugiau prenumeratorių sunku — žmonės neišgali, neturi pinigų būtiniausioms reikmenims nusipirkti. Užsienio lietuvių parama užsiprenumeruojant laikraštį yra nepamainomas ramstis.

Be to, be kitų įsipareigojimų LKD rėmėjai bando bent iš dalies finansiškai padėt krikščioniškos minties „Apžvalgos" laikraščiui. Šiam tikslui buvo skirtas ir vasaros LKD rėmėjų surengtos gegužinės pelnas, apmokant prenumeratas negalintiems susimokėti. Būtų gražu, kad atsirastų norinčių užsisakyti „Apžvalgą" sau, jos prenumerata — tik 20 dol. oro paštu, o prenumerata Lietuvoje tik 7 dol. Suinteresuoti „Apžvalgos" laikraščiu, turėtų kreiptis į Praną Povilaitį tel. (708) 636-9562; jo adresas 9050 So. Troy, Evergreen Park, IL 60642.

Po abiejų pranešimų buvo ilgėliau aptarti klausimai, kuriuos palietė kalbėjusieji, o taip pat apsvarstyta ir ateities veikla. Šiuo metu jau yra aktualu pradėti ruoštis ateinančių metų rinkimams. Krikščionių demokratų partijai mūsų parama bus vėl reikalinga ir būtina, jei norime, kad Lietuva ir toliau žengtų krikščioniškos demokratijos keliu.

Posėdžiui vadovavo pirmininkas J. Vaznelis, dalyvavo M. Remienė, P. Kisielius, V. Naudžius, J. Pabedinskas, P. Povilaitis ir J. Končius.

J. K.

ALTAS RUOŠIA XIII KONGRESĄ

Amerikos Lietuvių taryba kas penkeri metai rengia Amerikos Lietuvių kongresą. Šiais metais XIII Amerikos Lietuvių kongresas su šūkiu: „Sutartinai dirbkime Lietuvai!" ir 59-asis ALTo metinis suvažiavimas įvyks Čikagoje spalio 23-24 d. Ypač šiais metais ALTui reikalinga finansinė parama, todėl lėšų telkimui ruošiami laimėjimai.

Amerikos Lietuvių taryba (ALTas) yra organizacija vien Lietuvos reikalams. Jau šeštas dešimtmetis joje dirba visų demokratinių ir ideologinių organizacijų atstovai, gina Lietuvos tautines, valstybines teises, rūpinasi pagalbine politine veikla. Vašingtone kartu su latviais ir estais išlaiko bendrą baltiečių komiteto įstaigą, dalyvauja įvairiose konferencijose, palaiko ryšį su valstybės įstaigomis ir Kongresu.

ALTo tikslas ir toliau palaikyti ryšius su tauta, vyriausybės atstovais, derinant pagalbinę veiklą Amerikoje. Jau gauta žinia, kad Garbės komitete bus šie asmenys: meras Richard M. Daley, senatorius Richard J. Durbin, Kongreso narys John M. Shimkus, vysk. Paulius Baltakis, gen. konsulas Giedrius Apuokas, ambasadorius Alfonsas Eidintas, garbės konsulas Vytautas Čekanauskas ir daug kitų.

Kongreso išvakarėse, t.y. spalio 22 d., penktadienio vakare, bus atstovų susitikimo vaišės, kurias rengia ALTo Čikagos skyrius Jaunimo centro žemutinėje salėje. Spalio 23 d., šeštadienį, 9 val. ryto, kongreso atstovų registracija. Kongresas bus baigtas iškilminga vakariene, kurio ruošą rūpinasi ALTo skyriaus pirm. Evelina Ožielienė. Pokylis vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Greitu laiku bus išsiuntinėti laimėjimų bilietai. Laimėjimų premijos yra šios: Suomių oro linijos dovana — dviem žmonėm, kelionė į Lietuvą ir atgal; ir 4 laimėjimai po 100 dolerių. Laimėjimų traukimas vyks pokylio metu. Spalio 24 d., sekmadienį, vyks ALTo 59 metinis atstovų suvažiavimas. Kongreso rengimo komitetui vadovauja Matilda Marcinkienė. Visi maloniai kviečiami kongrese dalyvauti. Prašomi paremti ALTą, tą vienintelę politinę organizaciją, veikiančią daugiau kaip 50 metų. Visi žinome, kad ALTas dar tebėra reikalingas. **Ant. Rępšienė**

SUSILAUKIA DAUG LANKYTOJŲ

Vilnietė medikė Vanda Blažienė tapo 150,000-aja tarptautinės parodos „Žalgirio mūšis" lankytoja. Rugpjūčio 19 dieną ji buvo atėjusi į Taikomosios dailės muziejų pažiūrėti parodos antrą kartą. Dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys įteikė Vandai Blažienei įrėmintą Jano Mateikos paveikslo „Žalgirio mūšis" reprodukciją bei specialiųjų parodos leidinių rinkinį.

Balandžio, gegužės ir birželio mėnesiais buvo pagerbti bei apdovanoti ir trys kiti parodos lankytojai: 10,000-asis — Panevėžio J. Balčikonio gimnazijos moksleivis Arminas Maksimovas, 50,000-oji — Druskininkų trečiosios vidurinės mokyklos mokytoją Rytė Bolienė ir 100,000-asis — Inžinierius Henrikas Klementavičius iš Kauno.

Paroda, pasak atstovo spaudai, buvo intensyviai lankoma ne tik pirmaisiais jos eksponavimo mėnesiais — domėjosi ja gyventojai ir vasaros atostogų laikotarpiu. Šiuo metu lankytojų skaičius nuolatos auga, vėl iš anksto užsakomos ekskursijos.

Tarptautinė paroda „Žalgirio mūšis" Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje veiks iki rugsėjo 10 dienos. Garsaus Jano Mateikos batalinės tapybos šedevro „Žalgirio mūšis" nukabinimo darbams bei parengimui transportuoti reikalingos penkios dienos, tad paveikslas Lietuvos sostinę paliks rugsėjo 15-ąją. Lenkijos valstybiniame muziejuje Varšuvoje, kur šis paveikslas nuolatos eksponuojamas, šiuo metu baigiamas pagrindinis remontas — „Žalgirio mūšis" grįš į atnaujintą muziejinę erdvę. (Elta)

ALTo pirmininkai. Iš kairės buvęs pirm. Grožvydas Lazauskas ir dabartinis — dr. Jonas Račkauskas.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Muzika vestuvėms ir pokyliams!
Tel. 708-267-1645;
708-974-3919.
Virginijus Švabas. 9/62

52 m. vyras ieško darbo. Gali prižiūrėti senelius, atlikti namų apyvokos darbus ir gyventi kartu.
Tel. 630-922-1381.

For Rent
Marquette Pk. area heated with range & refrig. One bdrm. $350 mo., 2 bdrm. $450 a mo.
Call 773-476-8727.

Ieškome patyrusių dažytojų, turinčių savo transportą. Darbas šiaurės vakarų priemiesčiuose. Teiraukitės nuo 8 iki 10 val. vakaro tel. 847-808-9109 angliškai arba rusiškai. 9/124

KOMPIUTERIJA
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetiniai arba industriniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreiptis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail Loto2000@Yaboo.com.

GREIT·PARDUODA
RE/MAX REALTORS
offc. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919
RIMAS L.STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21. KIMIECIK REALTORS
7922 S.Pulaski Rd.
4365 S.Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Reikalingas darbas savaitgaliais. Siūlyti tel. pirmd. - penktd. 708-423-2951, šešt. - sekmd. 708-839-5284. 9/94

Reikalinga auklė Denver, CO, prižiūrėti 2 m. dvynukus. Kreiptis: Nijolė, tel. 303-765-0786. 9/89

Jeigu senatvėje ar negalioje jūs norite globos ne senelių namuose, bet jaukioje šeimyninėje lietuviškoje aplinkoje, turėti atskirą kambarį, lietuvišką maistą, lietuvišką spaudą ir knygas, sutaupyti sunkiai uždirbtus dolerius, skambinkite Apolonijai, tel. 708-387-2067 ir pasitarkite. 9/30

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

ŠV. KAZIMIERO KAPINIŲ PAVADINIMO REIKALU

Džiugu, kad Čikagos arkidiecezijos arkivyskupas, kardinolas Francis George, OMI, rado laiko parašyti laiškelį ir parodyti mums, lietuviams, dėmesio ir simpatijų, iškeliant lietuvių katalikiškas tradicijas, gražius paminklus ir skambias maldas, palinkint mums ir toliau išlaikyti savo kalbą bei kultūrą. Kardinolas apgailestauja, kad iš kapinių pavadinimo „Šv. Kazimiero Lietuvių kapinės" išimtas žodis „Lietuvių" prie jo pirmtakūno, porą metų prieš jį paskiriant Čikagos arkivyskupu — visai nepaneigiant, kad lietuvių prašymas teisus.

Mūsų negausi tauta visados turėjo mokėti aukštą kainą, kad iki šių dienų įstengėme išlaikyti savo kalbą, tradicijas ir kultūrą. Todėl gerbiamas Arkivyskupijos valdytojas gal supras mus,kodėl mes, daugiau už kitas tautybes, dėl šio klausimo sielojamės; kad lietuvių skundas yra vienintelis, nepadaro jo neteisėtu. Gerbiamam Kardinolui, buvusio arkivyskupo įpėdiniui, nesunku būtų šią skriaudą atitaisyti.

Didžiuojamės kartu su gerbiamu Kardinolu savo meniškais paminklais. Be jų lietuviško identiteto tikrai būtų kur kas mažiau. Bet nesinori tikėti, kad tik tuo atveju, jei šių paminklų lietuviai nebūtų pasistatę, diecezijos pareigūnai lietuvių skundą labiau suprastų ir jį pateisintų. Juk mes prašome atgauti tik savo vardą, o mauzoliejaus neprašėme. Apie mauzoliejų, kuris niekad nebuvo lietuviškų kapinių tradicija, nė svajote nesvajojome.

Dievas išklausė maldų ir, kaip stebuklą, grąžino Lietuvai laisvės dienas. Todėl, mieli broliai ir sesės lietuviai, ir dabar neleiskime viltims užgesti — melskimės ir prašykime Dievo, nes pats Kristus mokė:" „Kur jūs matėte tokį tėvą, kad duonos prašančiam vaikui duotų akmenį, ar prašančiam žuvies — atkištų gyvatę, ar prašančiam kiaušinio — duotų skorpioną?" (Lk. 11, 11-12). Girdėjome Jokūbo laiško žodžius: „Daug gali karšta teisiojo malda" (Jok. 5, 16). Tad melskimės, rašykime ir belskimės pas mūsų naująjį Ganytoją, ypač mes, vyresnieji, kurie norėtume ilsėtis „Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse". Nepraraskime vilties, Dievas išklausys!

Faustas Strolia
Oak Forest, IL

APIE TEATRO VEIKLĄ ČIKAGOJE

Skaičiau Marijos Remienės straipsnį rugpjūčio 21 dienos „Drauge". Kaip visada perskaičiau visą nuo pradžios iki galo, nuo viršaus iki apačios. Perskaičius pirmą kartą, kiek apstulbau, antrą kartą skaičiau kitos dienos rytą ir įspūdis liko tas pats. Kažkas su kai kuriom mintim yra ne taip.

Pradėsiu su straipsnio citatom. „Čikagoje, vadinamoje išeivijos sostinėje, ilgą laiką nebuvo lietuvių teatro". O man atrodo atvirkščiai! Teatras buvo, ir ilgai gyvavo, statė puikius veikalus ir turėjome subūrę neblogą aktorių kolektyvą. Paminėsiu tik kelis: Pilka Barauskas, Kelečius, Pūkelevičiūtė, Martinaitytė ir kt. Vieniem pasitraukus, atėjo kiti, tačiau teatras gyvavo, buvo statomi veikalai, į Jaunimo centro didžiąją salę, per du aukštus visad susirinkdavo mūsų lietuviško teatro nepailstantys gerbėjai.

Skaitant kitas straipsnio eilutes, užkliuvau lyg už rąsto. „Dar vienas tikras džiaugsmas — kad į aktorių eiles ypač gausiai įsijungė naujai atvykę mūsų tautiečiai. Jiems yra sunkios įsikūrimo dienos. Dirba ilgas valandas sunkų darbą, jie dar padeda savo giminėms ir artimiesiems, esantiems Lietuvoje. Tačiau šie aktoriai, neprašydami atlyginimo, nepalankiose sąlygose savanoriškai jungiasi į mūsų eiles ir į visuomeninį kultūrinį darbą".

Sutinku, kad pirmosios dienos ar metai naujakuriui bet kokiame krašte gali būti sunkūs. Ypač, jei pagalbos laukia ir Lietuvoje likę artimieji. Tačiau prielaida „... neprašydami atlyginimo, nepalankiomis sąlygomis, savanoriškai..." truputį užgavo ir mano, ir tikiu, daugelio kitų, penkis dešimtmečius šiame krašte užaugintas savanoriškas sielas.

Nepalankiose sąlygose? Kalbant apie sąlygas, šis kraštas, daugiau negu kitas, savo ribose visiem čia gyvenantiem žmonėm, atveria duris galimybėm, o sąlygas pasirenka patys piliečiai. Kokias sąlygas turėjo mano buvęs kaimynas akt. L. Barauskas, po darbo fabrike skubėdamas į teatro repeticijas? Jam, kaip ir daugeliui kitų buvo darbai fabrikuose, šeima ir lietuviškas gyvenimas. Savanoriškas, ir be jokių matematinių išskaičiavimų. Toks idealistinis darbas puoselėjo Jaunimo centro veiklą, idėjos darbininkai šiandien (be jokių atlyginimų!) stumia ir suka Pasaulio lietuvių centro ratą. Be atlyginimų dirba spaudos bendradarbiai, be honoratų dirba ir mūsų ideologinių organizacijų veikėjai. Fondai ir bendruomenės vienetai gimė ir gyvuoja tų pačių neapmokamų saviveiklininkų dėka. Pabaigai, ar R. Remienė, už tiek daug metų atliktą puikų visuomeninį darbą, bet kada tikėjosi honoraro?

Liuda Germanienė
Lisle, IL

SKYLĖ VIRŠ PALESTINOS?

Rugp. 20 d. skaitytojų laiškuose buvo daug gražių atsiliepimų apie skyrių „Įdomu žinoti". Patinka jis ir man, nes yra įdomių straipsniukų, kad ir štai toks gabalėlis apie John Kavaliausko rikšą. Tačiau būtų dar geriau, jei skyriaus vedėja truputėlį atsargiau elgtųsi su moksliniais ir pusiau moksliniais dalykais, ypač jei tų žinių šaltiniai yra aplinkos aktyvistų rašliavos. Štai to pat numerio žinutėje apie Negyvąją jūrą ir ozono sluoksnį rašoma, kad „... išgaruojantys dideli bromo oksido kiekiai prisideda prie žemę saugančio ozono sluoksnio plonėjimo..." Atrodytų, kad ozono skylės dabar jau atsivers ne tik virš šiaurės ašigalio, bet ir virš Palestinos.

Nieko panašaus! Pirmiausiai joks *bromo oksidas* iš to sūraus ežero negaruoja, nes jo ten nėra. Ir būti negali — šlapioje vietoje toks junginys siaubingai nepastovus. O ko nėra, tas ir išgaruoti negali. Kokia forma bromas palieka Šventąją Žemę ir skrieja į erdves — nežinau. Galbūt atsidūręs stratosferoj jis jungiasi su ozonu ir pavirsta bromo oksidu (sausoj tuštumoj visokių dalykų pasitaiko). Bet Negyvojoj jūroj bromas randasi tik bromido druskų pavidalu.

O dėl ozono skylių neverta per daug jaudintis. Jei jau ozono dangos neprakirto tonų tonos florochloro angliavandenilių (Freon vadinamų), kuriuos esam paleidę į dausas iš prakiurusių šaldymo aparatų ir iš skardinių, pažastis besipurkšdami, tai pora gabaliukų bromo tikrai nepradurs skylės virš Palestinos.

Įdomus ir straipsniukas apie purviną naudą. Pasirodo, kad, jei užkasim popierines atliekas šiukšlynuose, didžiuliai kiekiai anglies dvideginio bus „užrakinti" ir nespartins „visuotinio atšilimo" (global warming). Gudriai sugalvota! Tačiau kol dar net nei iš tolo nėra įrodyta, kad mūsų paleidžiamas anglies dvideginis (kai deginam popierius arba benziną, automobiliais važinėdami) yra atsakingas už galimą pasaulio sukarštėjimą, tol aš dar nemetu senų „Draugų" kartu su žuvies atliekom į sąvartyną, bet pagarbiai deginu.

Kęstutis Keblys
Gaylord, MI

AR IR A. BIMBA BUS GRŪTE?

Ką tik baigiau žiūrėti mano gero pažįstamo iš Lietuvos parsivežtą vaizdajuostę su beveik visais ten tikrai gražiame miške prie Grūto, jau ant pjedestalų sustatytais sovietmečio „balbonais", kaip juos pats parko savininkas, Viliumas Malinauskas pavadino. Jis yra numatęs į ten atgabenti ir JAV gyvenusio ir čia mirusio komunistinio veikėjo biustą ar paminklą, kurs kažkur šiame krašte randasi. Jo pavardės V. Malinauskas jokiu būdu negalėjo prisiminti. Kartu po parką japonišku automobiliu važinėjęs mano geras pažįstamas jo pavardės irgi negalėjo prisiminti, nors ir žinojo, kad už priešvalstybinę veiklą tas asmuo net keletą kartų už grotų sėdėjęs. Mano supratimu, tai turėjo būti niekas kitas, kaip Antanas Bimba.

Susidaro vaizdas, kad mūsų pasižymėjęs veikėjas, šiame krašte negavęs pakankamo pripažinimo, jį gaus savo gimtosios žemės medžių paunksmėje, Grūto parke. Tebūnie jo paminklui tvirta gana klampi, liūno žemelė...

Aplamai apie šią vaizdajuostę ir apie jos man padarytą įspūdį tegaliu šiuo metu pasakyti tik vienu žodžiu — „siaubinga". Gamtos vaizdas man nenoromis primena ne taip seną istoriją — Raudonosios armijos įgulų įvedimą į Lietuvą 1939 m., tik gal mažesnėje skalėje. Visa parko idėja, mano nuomone, turi mefistofelišką atspalvį.

Jonas Šalna
Omaha, NE

Vilniaus un-te užsienio lietuvių mokytojų kursuose š.m. birželį. Iš Kairės: Lvovo, Ukrainoje liet. mokyklos mokyt. Marina Trocenko, R. Kučienė ir Krymo, Ukrainoje LB pirm., neseniai įsteigusi liet. mokyklą, Valentina Loginova. Nuotr. **Viktoro Kučo**

VARPELIAMS SUSKAMBĖJUS

Atkelta iš 3 psl.

Kas ir kaip patikrins, su kuo ir apie ką lietuviškas politikierius Vašingtone kalbėjo, ar iš viso kalbėjo ir ką jam koks raštininkas sakė, jeigu jis tik mokės Lietuvos vadovus įtikinti, kokius laimėjimus jis tenai pasiekė ir kaip arti prie NATO durų jis Lietuvą privedė. O jeigu pro tas duris ji dar visgi neįėjo, toks politikierius sugeba „įrodyti", kad dėl to kalta pati Lietuva.

O kas, ką ir kiek Lietuvoje žino apie lietuvybę užsienyje saugojančias ir lietuviškus vaikus auginančias šeimas? Nedidelė tenai jų vertė, nes jos negali daug pinigų aukoti partijoms — išleidžia juos lietuvybei išlaikyti. Nemoka jos nė garsintis.

Todėl po Lietuvos išsilaisvinimo labai sumažėjo dirbančiųjų lietuvybės išlaikymui, o ir patys darbininkai, pajutę savo darbui menką dėmesį, pasidarė nebe tokie uolūs. Daug ir fondų pinigų nusineša Lietuva, ir lietuvybė dėl to nukenčia. Atsimenu, labai smarkiai koviausi su Lietuvių fondu, įtikinėdamas ji, kad šis, užuot milijoną dolerių atidavęs Lietuvai, investuotų ji lietuvybės Pietų Amerikoje išlaikymo naudai. Nepadėjo net ir paties Landsbergio priminimas, kad tas milijonas labiau reikalingas mums, negu Lietuvai. Pralaimėjau. Dabar jau visi pamatėm, kad tas milijonas Lietuvai nereiškė nieko, tik nesusipratimų pridarė, o Pietų Amerikoje lietuvių kalbos mokymas visiškai sužlugo. Ten nebėra nė menkiausios lietuviškos mokyklėlės. Iš milijono gautą bent 60,000 - 70,000 dol. kasmetinį pelną panaudoję Pietų Amerikos lietuvių lietuviškam švietimui, šiandien turėtumėm kitokį vaizdą.

Liūdnoka lietuviško švietimo padėtis yra ir Australijoje. Vargu, ar kas beišeis ir iš ten planuojamo ruošti jaunimo kongreso? Turbūt niekas lietuviškai nebesimoko nė Anglijoje. Organizuotas lietuviškas auklėjimas bei švietimas dar šiaip taip vyksta Šiaurės Amerikoje. Tai tik dėl labai didelių Reginos Kučienės, jos vadovaujamos JAV LB Švietimo tarybos bei keliolikos talkininkų pastangų ir gausios Lietuvių fondo paramos — Amerikoje ir nedaugelio pasišventėlių — Kanadoje. Vokietijoje dar vis sėkmingai, daugiausia dėl direktoriaus Andriaus Šmito bei jo žmonos Marytės pastangų, veikia Vasario 16 gimnazija, praėjusiais metais turėjusi 85 mokinius.

Šiaurės Amerikoje lietuviškose mokyklose 1998 m. mokėsi 1,240 jaunimo: 985 JAV, 255 Kanadoje. Šalia lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, papročių, tradicijų mokymo, mokyklose vyksta ir kultūrinė veikla. Mokoma lietuviškų dainų, tautinių šokių, minimos valstybinės, tautinės bei religinės šventės, kurių programas atlieka patys mokiniai, suruošiami vaidinimėliai. Vasaromis jaunimas vyksta į lietuvių stovyklas. Ruošiami dar ir mokytojų seminarai, vasaromis — studijų savaitės. Daug mokymo medžiagos imama iš Lietuvos. Mūsų pačių anksčiau išsileisti vadovėliai, pratimai bei kita mokymo medžiaga nebetinka, nes į mokyklas ateina mažiau šeimose joms paruoštų mokinių. Nemažai yra ir iš mišrių šeimų, kurie pasirodo labai uolūs ir kartais geriau kalba lietuviškai už grynai lietuviškų šeimų vaikus — puikus pavyzdys, kaip galima išlaikyti lietuvybę ir mišriose šeimose. Mokyklose taip pat yra puikių mokytojų bei vedėjų jau nebe lietuviškomis pavardėmis. Garbė joms ir padėka. Lietuviško mokymo centrinė įstaiga yra Kučų namai, netoli Pasaulio lietuvių centro Lemonte. JAV LB politikavimui turi įstaigą Vašingtone su Lietuvių fondo pinigais nupirkta techniška įranga ir samdyta tarnautoja, Kučai naudoja nuosavus kompiuterius ir samdytos pagalbos neturi. Visi jų talkininkai dirba nemokamai. Be to, rūsyje dar ir mokymo priemonių, vadovėlių, skaitinių sandėlys, sugabenamas savu automobiliu. Kiek garsi Lietuvoje yra ši įstaiga bei jos pareigūnai?

Sudėjus viską į krūvą, ryškėja tokie duomenys:

Vakarų pasaulyje iš viso — Vasario 16 gimnazijoje, aštuoniolikoje JAV ir penkiose Kanados šeštadieninėse mokyklose bei darželiuose lietuviškai mokosi 1,325 jaunuoliai. Rytų kraštuose, įskaičiuojant ir Karaliaučiaus krašto lietuviškas klases prie rusiškų mokyklų, trisdešimt trijose mokyklose ir aštuoniolikoje lietuviškų klasių Karaliaučiaus srityje, lietuviškai besimokančių būtų apie 2,200 jaunuolių, iš jų 1,017 Lenkijoje. Taigi iš viso už Lietuvos ribų lietuviškai besimokančio jaunimo dar galima priskaičiuoti truputį daugiau negu pusketvirto tūkstančio. Tai stebėtinai mažai, nes Antrojo pasaulinio karo iš Lietuvos išvytų lietuvių daliai atvykus į JAV ir čia susiorganizavus, vien tik šiame krašte lietuviškai mokėsi apie 5,000 jaunimo. Argi toks lietuviškai besimokančių sumažėjimas mūsų nejaudina? Be to, ką tose mokyklose jie išmoksta? Ypač kiek lietuvybės išlaikymo pagrindo — lietuvių kalbos? Juk be jos lietuvybė menka, dažniausiai nieko nereiškianti. Geriausia padėtis Lenkijos mokyklose. Į jas ateina mokiniai, lietuviškai išmokę šeimose, nes tai yra jų kasdieninė kalba. Neblogai lietuviškai išmokstama Vasario 16 gimnazijoje, Gudijos, Maskvos, Rygos vidurinėse mokyklose, tačiau nežinau, su kiek iš 500 Karaliaučiaus krašte besimokančių galima lietuviškai susikalbėti. Jų radau nedaug. O kiek naudos gali duoti ir JAV šeštadieninė mokykla, jeigu tėvai, palydėdami į ją vaiką, iki pat klasės durų su juo kalba angliškai ir taip pat daro jį atsiėmę? Vakarų pasaulio lietuviškos mokyklos yra šeštadieninės, ir jų tikslas yra tik pagalba šeimai. Jeigu šeima namuose su vaiku lietuviškai nekalbės, jo lietuviškai nemokys, vien tik mokykloje jis lietuviškai neišmoks. Savęs apgaudinėti nereikia.

Todėl ir reikia labai susirūpinti — jeigu mums lietuvybė iš tikrųjų svarbi. Neužtenka tik apie ją kalbėti, bet prie savo prieauglio reikia labai daug ir padirbėti. Tad ir rugpjūčio menesio varpeliai tegul skamba ne tik mokykloms, bet dar garsiau šeimas auginantiems lietuviams tėvams, visiems fondams bei lietuviškai gyvai visuomenei, kuri turi būti tų tėvų pagrindinė talkininkė.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

ALDONA TAMOŠIŪNIENĖ

Jau suėjo dešimt metų, kai staigi mirtis 1989 m. rugsėjo 5 d. atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Mamą ir Močiutę. Nors laikas bėga, ji tebėra gyva mūsų mintyse ir maldose. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti ją savo maldose.

Liūdesyje likusios dukterys su šeimomis.

A. † A.

VYTAUTUI SKRINSKUI

mirus, gilią nuoširdžią užuojautą reiškiame žmonai FELICIJAI, dukteriai p.s. DALIAI VISKONTIENEI, sūnui s. v. dr. GAILIUI SKRINSKUI, anūkams s. v. DARIUI VISKONTUI, vyr. sk. INDREI VISKONTAITEI, vyr. sk. ALENUTEI SKRINSKAITEI, s. v. TOMUI SKRINSKUI ir visiems giminėms bei artimiesiems.

Brolis Vytautas buvo vienas uoliausių skautijos narių. Už ilgametį darbą ir vadovavimą, sąjunga įvertino Velionį apdovanodama aukščiausiu LSS garbės ženklu, Geležinio Vilko ordinu.

Lietuvių Skautų sąjunga kartu su Jumis dalinasi skausmu ir liūdesiu.

v.s. Birutė Banaitienė

LSS Tarybos Pirmijos pirmininkė

Aš galiu padėti Jums apsidrausti
Automobilis, namas, gyvybė, biznis
Puikios sąlygos ir aptarnavimas
Žinoma kompanija

PIERRE-ANDRE SAJOUS
EXCLUSIVE AGENT
Auto, Property, Life, Business
Allstate® You're in good hands.
Mes kalbame lietuviškai
ALLSTATE INSURANCE COMPANY
4928 MAIN ST., STE. 1
DOWNERS GROVE, IL 60515
BUS (630) 795-1700
FAX (630) 795-1184

Drauskitės pas mus
„Being in good hands is the only place to be!"
Allstate Insurance Company
Home Office: Northbrook, IL

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos
EQUAL HOUSING LENDER
Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Casimir G. Oksas, President
Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Daumanto-Dielininkaičio jaunučių ateitininkų registracija naujiems 1999-2000 veiklos metams bus vykdoma šeštadienį, rugsėjo 11 d., Lemonte, PLC žemutinėje salėje nuo 9 iki 11 val. r., taip pat ir pirmame kuopos susirinkime sekmadienį, rugsėjo 12 d., nuo 10 iki 11 val. r. vyksiančiame Ateitininkų namuose, Lemonte. Kuopos globėjos yra Rasa Kasniūnienė, tel. 708-403-4988 ir Dainė Quin, tel. 708-3499-7403.

Paskutinė Pasaulio lietuvių centro vasaros gegužinė vyks rugsėjo 5 d. 12 val.p.p. centro sodelyje. Skambės nuotaikinga muzika ir dainos, svečius linksmins „Tėviškės kapela", vadovaujama Stasės Jagminienės. Skanus, sotus Aldonos Šoliūnienės maistas, didžiosios loterijos bilietų traukimas, graži aplinka, malonūs draugai ir bičiuliai pradžiugins kiekvieną svečią. Kviečia PLC renginių komitetas.

Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė rugsėjo 5 d. ruošia Lietuvos tautos šventės minėjimą. Nekalto M. Marijos Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke 10 val.r. bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių 12 val. Šaulių salėje (2417 W. 43rd Str., Chicago) vyks minėjimas. Visuomenė, ramovėnai, šauliai (uniformuoti ir ne) kviečiami šiame minėjime dalyvauti.

Pirmos šv. Mišios vaikams Pal. Jurgio Matulaičio misijoje bus aukojamos sekmadienį, rugsėjo 12 d, 9 val. ryto. Visas jaunimas ir tėvai kviečiami kartu su vaikais dalyvauti šiose Mišiose.

Tautinių šokių grupė „Lietuvos Vyčiai" kviečia vaikus, paauglius, studentus ir jaunus veteranus įsijungti į jų šokėjų gretas! Studentų repeticijos vyks Jaunimo centre (5600 S. Claremont, Chicago) sekmadieniais 12 val., pradedant rugsėjo 12 d. Jaunų veteranų repeticijos vyks Jaunimo centre sekmadieniais 2:30 val.p.p., pradedant rugsėjo 12 d. Jaunių (12-17 m.) repeticijos vyks Pasaulio lietuvių centro žemutinėje salėje (14911 127 Str., Lemont) trečiadieniais 7:30 val.v., pradedant rugsėjo 15 d. Vaikų (6-11 m.) repeticijos vyks Pasaulio lietuvių centro žemutinėje salėje trečiadieniais 7:30 val.v., pradedant rugsėjo 15 d. 2000 metais birželio 30 ir liepos 1-2 d. vyks XI Tautinių šokių šventė Toronte, Kanadoje. Norintys dalyvauti, prašome užsiregistruoti ne vėliau kaip rugsėjo 22 d. Informaciją suteiks Lidija Ringienė tel. 630-243-8113.

„Lituanicos" skautų tunto tuntininkas fil.ps. Ričardas Chiapetta rašo: „'Lituanicos' tunto vardu dėkoju už 'Skautybės kelyje' pranešimus ir aprašymus apie mūsų tunto 50 metų jubiliejų. Džiaugiamės, turėdami tokį gerą šaltinį skautiškoms žinioms. Sveikinam 'Skautu skyrių'. Įvertindami, laikraščio paramai siunčiame 100 dol. čekį". „Draugo " redakcija ir administracija nuoširdžiai dėkoja „Lituanicos" skautų tuntui ir jo tuntininkui už malonų laišką ir paramą dienraščiui. Tai gražus pavyzdys ir kitoms organizacijoms, kurių veiklos ir renginių pranešimai bei aprašymai spausdinami „Drauge". „Lituanicos" skautų tuntą ir jo vadovybę sveikiname našios veiklos 50-tį švenčiant. Linkime vertingoje lietuviškojo jaunimo auklėjimo veikloje sėkmingai darbuojantis pasiekti ir 100-jį jubiliejų.

Alfa Shukis, veiklus 147 kuopos vytis, Lietuvos Vyčių metiniame suvažiavime/seime buvo pagerbtas, jam įteikiant organizacijos 4-to laipsnio medalį. Sveikiname ir atsiprašome, dėl netiksliai išspausdintos jo pavardės „Draugo" rugpjūčio 18 d. tilpusiame to suvažiavimo aprašyme.

Pasaulio lietuvių centras rudens sezono atidarymui skiria visą ateinantį savaitgalį. Rugsėjo 11 d. 7 val.v. centro didžiojoje salėje vyks Šiaulių miesto dramos teatro humoro vakaras. Linksma, nuotaikinga programa, bus galima pasijuokti iš savęs ir savo ydų. Sėdėsime prie stalų, vaišinsimės skania užkanda. Šiaulių miesto dramos teatro aktoriai atvyksta kartu su Hamiltono „Aukuru", nes jie talkina Hamiltono teatrui. Hamiltono teatras rugsėjo 12 d., sekmadienį, 12 val. PLC Lietuvių fondo žemutinėje salėje vaidins Stasio Lauciaus 4 veiksmų labai įdomų vaidinimą „Ponios Žydrienės bendrabutis". Režisierė – Elena Daugvietytė-Kudabienė. „Aukuras" švenčia savo veiklos 50 metų jubiliejų. PLC renginių komitetas kviečia ir prašo šį savaitgalį skirti lietuviškam teatrui, nes jis – retas svečias mūsų pastogėje.

Šiluvos atlaidai Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje prasidės antradienį, rugsėjo 7 d., 6:30 val.v. Pamokslą sakys kun. Tomas Skrudupis. Savaitės dienomis pamokslai bus sakomi 9 val. r. ir 6:30 val.v. Šiluvos atlaidų eisena vyks rugsėjo 12 d. 1:30 val.p.p. Visi renkasi Maria aukštesniosios mokyklos automobilių aikštelėje 1:15 val.p.p.

Per „Draugo" gegužinę Rita Likanderytė pardavinėjo SAS oro linijų skrydžių į Lietuvą loterijos bilietus.

Anglų kalbos pamokos (SWOP) vyks šv. Adriano mokykloje, Marquette švietimo centre (7014 S. Washtenaw). Pradedančiųjų ir pažengusiųjų mokinių registracija rengiama rugsėjo 21 d. 7 val.v. Pamokos prasidės rugsėjo 23 d. ir vyks antradieniais bei ketvirtadieniais nuo 7 iki 9 val.v. Pamokų kaina – 30 dol. (10 savaičių rudenį ir 10 savaičių pavasarį). Informacija telefonu: 773-471-8208.

Ateitininkų Studijų savaitgalio, Dainavoje vyksiančio rugsėjo 3-6 d., vadovybė praneša, kad šio savaitgalio rimta programa skiriama išimtinai suaugusiems. Tėvai prašomi nesivežti nepilnamečių jaunuolių, nes jiems jokių pramogų nenumatoma. Prašoma atkreipti į tai rimtą dėmesį, kad atvykus Dainavon nereikėtų patirti nusivylimo tėvams ir nepilnamečiams jaunuoliams bei nemalonumų Studijų savaitgalio vadovams.

Pirmadienis, rugsėjo 6 d., yra valstybinė JAV šventė. „Draugo" redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs, todėl antradienio, rugsėjo 7 d., dienraštis nebus išleistas. „Draugo" pirmasis poatostoginis šeštadieninis priedas išleidžiamas šį šeštadienį, rugsėjo 4 d.

Skautų ir skaučių registracija naujiems 1999-2000 veiklos metams bus vykdoma šeštadienį, rugsėjo 11 d. Jaunimo centre, Čikagoje ir Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Smulkesnes žinias pateiksime ateinančio trečiadienio „Skautybės kelio" laidoje. Sekite pranešimus ir „Draugo" paskutiniame puslapyje.

Stasys Goštautas 46-ajame Santaros-Šviesos suvažiavime, vyksiančiame rugsėjo 9-12 d. Pasaulio lietuvių centre, skaitys paskaitą „Cervantes ir Lietuva: II dalis".

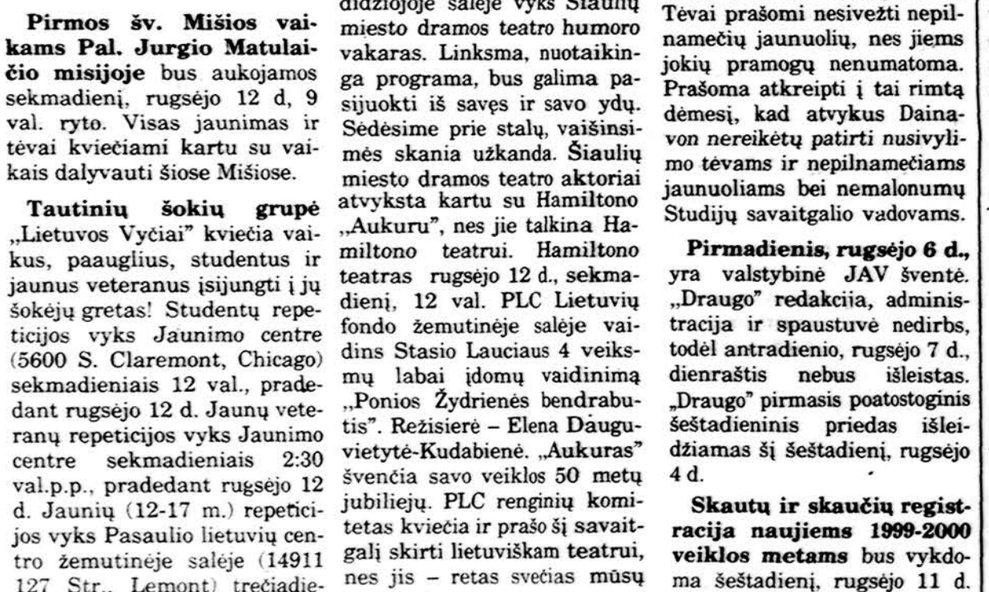

Amerikos lietuvio Richard Lanis šeima nusprendė susitikti su visais savo giminaičiais iš Amerikos ir šiam džiaugsmingam įvykiui pasirinko...Balzeko lietuvių kultūros muziejų Čikagoje. Ir ne veltui. Atvykę į muziejų net kelių kartų Lanis giminės nariai turėjo progos daug sužinoti apie savo protėvių kraštą, jo istoriją bei kultūrą. Nuotraukoje: didelė Lanis šeima Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

BALFO VAJŲ PASITINKANT

Kai 1940 m. birželio 15 d. Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, tuojau Amerikos patriotai lietuviai įsteigė „Komitetą Lietuvai gelbėti", kurį vėliau pavadino Amerikos Lietuvių taryba — ALTu. Komitetui teko sunkiai dirbti: reikėjo atlikti ir politinį, ir šalpos darbą. Todėl po 4 metų šis komitetas įsteigė kitą organizaciją, kuri pavadinta: Bendras Amerikos Lietuvių šalpos fondas — vėliau — BALFas, kuriam pavestas visas šalpos darbas, visų lietuvių, nepaisant, kur jie begyventų. BALFo centras buvo New Yorke, jam vadovavo kan. dr. J. B. Končius. Veikė skyriais, kurių buvo įsteigta net 140. BALFą rėmė ne tik lietuviai, bet ir Amerikos patriotinės organizacijos: National War Fund, American Overseas ir t.t. BALFas veikė tremtinių imigracijos ir įkurdinimo reikalais, daug prisidėjo, svarstant tremtinių imigracijos įstatymus (Public Law 774 ir Public Lan 203). Skyriai rinko drabužius, avalynę, maistą, vaistus ir t.t.

Skaičiuojama, kad 1949 m. į Ameriką atvyko 27,804 lietuviai per „Public Law", iš kurių 85 proc. BALFo surašytomis garantijomis. O kiek siuntinių išsiuntė tremtiniams į Sibirą! Daug šeimų savo siuntiniais su maistu išgelbėjo nuo bado. Nežinomais keliais BALFo šalpa pasiekė ir Gulago tremtinių stovyklas. Ne veltui okupuotoje Lietuvoje BALFo vardas buvo vartojamas kaip keiksmažodis. Čia paminėjau tik dalelę, ką BALFas atliko. Žodžiu tariant, per 50 metų jis atliko milžiniškus darbus šalpos srityje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tikėjome, jog daugiau BALFo šalpa nebus reikalinga, bet kur gi ne! Ne visi patenkinamai gyvena Lietuvoje. Dejuoja seneliai, ligoniai, politiniai kaliniai, tremtiniai, našlaičiai, daugiavaikės šeimos ir t.t. BALFo skyriai darbuojasi ir dabar. Kiekvienas skyrius turi nusistatęs veiklos programą, kaip geriau surinkti aukas drabužiais ar pinigais, bet bendras visiems skyriams yra piniginis BALFo vajus, kuris vyksta spalio mėn. Spalio mėnuo — BALFo mėnuo.

Marquette Parko BALFo skyriaus valdyba suka galvas, kaip tą vajų pravesti, nes pasikeitusi visa aplinka, sąlygos kitokios. Pirmiau pasišventę aukų rinkėjai aplankydavo kiekvieną aukotoją, toliau gyvenantiems būdavo siunčiami laiškai. Vajaus pasekmės būdavo kuo geriausios. Dabar yra numatyta rinkti aukas: išdalinant vokelius prie bažnyčios ir kitą savaitgalį surenkant, bet dar nėra susitarta su parapijos klebonu; be to, laiškais.

Neturėjome gegužinės, o vietoj jos surengėm cepelinų pietus su laimėjimais, ir tas neblogai pavyko. Kai bus sužinota tikra vajaus data, tada bus pranešta kiekvienam laiškais. Tikime, kad visuomenė teberemia BALFą, nes tai yra seniausia šalpos organizacija, vadovaujama centro pirmininkės Maria Rudienės. Pagalvosime, kaip pravesti vajų, kad nenukentėtų šelpiamieji.

Su Dievulio pagalba — viskas galima. Be to, turime ir energingą skyriaus pirmininką, Aleksą Kikilą.

Antanina Repšienė

Darbščios BALFo ilgametės talkininkės — šalpos siuntinių rūpestingos pakuotojos. Iš k. į d. : Emilija Kantienė, Marta Ruikienė, Genutė Jucienė, Aldona Lekeckienė, Valentina Gudienė. Nuotr. **K. Venckutės**

PRISIMINĖME A. POCIŲ, ČIKAGOS LIETUVIŲ VARGONININKĄ

Rugpjūčio 25 dieną buvo karšta ir lietinga, tai renginių vadovė E. Sirutienė buvo pradėjusi nuogąstauti, ar susirinks pakankamai dainininkų į mūsų „dainų trečiadienio" vyresniųjų lietuvių popietę „Seklyčioje". Susirinko visai gražus bei balsingas būrelis, atskubėjo per lietų ir mūsų mielas maestro F. Strolia (esu tikra, kad jis, jei reiktų dainuoti, atvyktų ir per žemės drebėjimą). Dvasios atgaivą pradėjome daina „Grįšim, grįšim" (žodžiai Vytės Nemunėlio, o muziką parašė „mūsų" F. Strolia). Šią dainą lituanistinių mokyklų vaikai dainuoja jau 15 metų. Po to prisiminėme dainą „O Lietuva, motinėle", kai sudainavome A. Kačanausko „Ten kur Nemunas banguoja", tai maestro Strolia papasakojo, kad dainos žodžiai „Ten močiutė užlingavo raudomis mane, į krūtinę skausmą savo liejo nežinia" jam priminė Philadelphijoje skaitytą paskaitą apie lietuvės moters, ypač motinos, šviesuomenės ugdytojos vaidmenį. Taip pat maestro iškėlė labai įdomią mintį apie tai, kad dauguma liaudies dainų buvo sukurtos moterų. Ir ta idėja tikrai pasitvirtino dainuojant: „Tu mano motinėle", „Tykiai tykiai Nemunėlis teka", „Močiutė mane barė", „Siuntė mane motinėle", „Pas motinėlę, pas širdužėlę".

Dainą „Ausk, močiute, drobeles", stilizavo Antanas Pocius (gimęs 1884 m. Jurbarke, o miręs 1953 m. Čikagoje), vargonininkas, muzikos mokytojas. Jaunas būdamas, jis išmoko groti įvairiais muzikos instrumentais (fleita, smuiku, kontrabosu). Paskui A. Pocius mokėsi vargonininkauti pas J. Naujalį Kaune, vėliau vargonininkavo Jurbarke ir vadovavo dideliam chorui. 1905 m. išvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Neradęs laisvos vargonininko vietos lietuvių parapijoje, iš pradžių dirbo pas lenkus, paskui perėjo dirbti į Visų Šventųjų parapiją, dirbo ir Aušros Vartų parapijoje, o nuo 1926 m. iki mirties — 1953 m. dirbo Šv. Jurgio parapijoje Bridgeporte. Vargoninkaudamas įsijungė į lietuviškų veiklą. Įstojęs į American Conservatory of Music, 9 metus studijavo fortepijoną, tobulinosi, grodamas vargonais ir mokėsi muzikos teorijos. Baigęs konservatoriją, dar tobulinosi De Paul universiteto muzikos fakultete. 1914 m. Antanas Pocius atidarė muzikos mokyklą, gavo iš valstybės teisę išduoti mokytojų specialybės diplomus ir nuo tada mokyklą pavadino kompozitoriaus Beethoven muzikos konservatorija.

A. Pocius buvo vienas iš žymiausių Čikagos lietuvių muzikinio gyvenimo vadovų. Jo iniciatyva buvo suruošta daug didelių lietuviškų muzikos švenčių Čikagoje. Daug metų A. Pocius redagavo „Muzikos žinias" ir parašė operetes: „Nastutę", „Kuprotą oželį", „Pabaigtuves", „Vestuves" ir keliasdešimt dainų chorui ir solo su fortepijonu. Už nuopelnus Lietuvai jis 1934 m. buvo apdovanotas Gedimino IV laipsnio ordinu. Štai kokių šviesių lietuvių buvo „anais laikais".

Taip pat padainavome V. Kuprevičiaus dainą „Mamytė". Po to „Ar atsimeni namelį, tą gimtinį savo?" (Ir kas jį galėjo užmiršti? — E.J.V.) Dainos žodžiai — Vytės Nemunėlio. Dar kita daina buvo „Pilki keleliai" (Raudonikio muzika, Žlibino žodžiai).

Visi labai džiaugsmingai sutikome maestro F. Strolios malonią staigmeną. Jis pranešė, kad parašė muziką „mūsų" žemaičių poeto A. P. Bagdono 1987 m. rašytam eilėraščiui „Tėvynei". Labai gražus eilėraštis ir jam taip tinkanti muzika. Ir kaip šventiškai jautėmės pirmieji tą naują dainą dainuodami.

Dainavimą baigėme nuostabiąja „Kaip obelis, mamyt, palinkus, galva baltųjų jazminų", dėkodami savo neužmirštamoms mamulėms už meilę, pasiaukojimus ir širdžių gerumą.

Skaniai pasivaišinę pietumis, bandėme „ištraukt laimę iš šulinio". Laimingiesiems pavyko, bet ir laimės „neištraukę", buvo laimingi taip gražiai padainavę.

Emilija J. Valantinienė

Kas naujo

„Draugo" knygynėlyje

Knygelę „Bed and breakfast Lithuania" parašė Genevieve Zalatorius, amerikietė žurnalistė, daug keliavusi po Lietuvą. 177 puslapių knygelėje — žinios apie tai, kur ir kokiose šeimose apsistoti, kaip smagiai praleisti laiką ne tik Vilniuje, bet ir kituose 22 Lietuvos miestuose bei miesteliuose. Knygelės kaina – 10 dol., su persiuntimu – 13.95 dol.

Filmajuostė apie Vilnių "Vilnius – the Symbol of a New Europe" („Vilnius – naujosios Europos simbolis") kainuoja 25 dol., su persiuntimu – 28.95 dol.

Knyga „Kas yra kas Lietuvoje" pristato 10,000 įtakingiausių, žymiausių bei daugiausiai pasiekusių įvairiose gyvenimo sferose šiandieninės Lietuvos žmonių. Taip pat pagal „Verslo žinių" laikraščio rekomendacijas į knygą pateko 2,000 didžiausių Lietuvos įmonių. Pačių didžiausių įmonių spalvoti pristatymai pateikiami atskirame skyriuje „Lietuvos verslas". Knyga „Kas yra kas Lietuvoje" išleista lietuvių ir anglų kalbomis. Ši knyga būtų naudinga įvairioms lietuviškų bendruomenių organizacijoms. „Draugo" knygynėlyje „Kas yra kas Lietuvoje" kainuoja 52 dol., su persiuntimu – 62 dol.

Per „Draugo" gegužinę. Vienas linksmiausių dalykų vaikams buvo jodinėjimas ant arkliukų. Nuotr. **Jono Kuprio**

SKELBIMAI

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį **7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903**, adresas: 4459 S.Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

• **Siuntiniai į Lietuvą oro paštu per 7 dienas išsiunčiami ketvirtadieniais.** Telefono kortele skambinti į Lietuvą tik 12 c/min. Baltia Exspress įstaigoje, **tel. 800-772-7624**, šiaurės Čikagoje, Elkgrove Village, **tel. 800-262-3797**. 9/64

• **Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime** jums nuoširdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis, tel. 312-879-7750** arba jo sūnus **Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbą su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730.** (sk.)